

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-basdos polt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Péntek, február 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Merénylet egy miniszterium főosztályos ellen.
- Kétszer megadóztatott aradi borkereskedők.
- Vesztegetéssel vádolt aradmegyei számvevő.
- Románok egy magyar pénzügyintézet ellen.
- Száznegyvennyolc diszpolgári oklevél.
- Hatszáz ezer korona végkielégítés.
- Fátyolos hógy az aradi állomáson.
- Öngyilkos lett az eltűnt adóiszta.
- „II. Rózsa Sándor — főispán.”
- Letartóztatás tangózás közben.
- Bobrinszki gróf kihallgatása.

Bobrinszki.

Arad, február 5.

A máramarosszigeti nagy tárgyalás koronatanuja — Bobrinszki Vladimir gróf orosz birodalmi alattvaló és dumaképviselő — erősen hasonlít a sokszor emlegetett jótékony nagyságához, a ki az elhagyatott gyermekekért ülészik, gyűjt, propagál és mulatságokat rendez, mialatt odahaza a maga gyerekei rongyokba és piszokba fuladnak. Ha a gróf, a kit ma, nagy figyelem közben, hallgatott ki Máramarosszigeten a magyar bíróság, elnyomottságot, testi és szellemi inséget akart látni, akkor nem kellett Magyarország felé néznie, csak lepillantani az orosz földre. Ha csakugyan az állami erőszakot, a hatóságok kegyetlenségét akarta megbélyegezni, az ilyeneknek áldozatait megvédeni: akkor megint csak Oroszországban maradhatott volna. Felekezeti üldözés, ha fáj a

lelkének: egész életét szentelheti az oroszországi pogromok elleni harcnak. Nemzetiségi elnyomásról beszél? Miért nem törődik a finnekkel, a kik orosz járom alá tartoznak?

A patronusi szerep így szebb és bizonyára könnyebb is. Ha Oroszországban akarna olyan mozgalmat szervezni, a minőt az orosz birodalom a maga összekorbácsolt egysége ellen veszedelmesnek lát, az orosz bíróságok és hatóságok kevésbé finomak vele, mint a magyar törvényszék, a melyet tanuzó készségével megtisztelt. E mellett azt a leigázottságot és azt a nyomort mindig könnyebb hatásos színekkel festeni, a mely távol van, mint azt, a melynek valóságáról mindenki könnyen meggyőződik.

A gróf vallomása, nyilatkozatai azt az impressziót keltik, hogy nem olyan veszedelmes, mint a minő a hire. Ugy tetszik, mintha a gróf vezetésével bizonyos hazafias orosz szervezet működik, azt mondhatnánk: tulipánkodik, a mely azzal akar Bobrinszkiné és másoknak politikai nimbuszt, reklámot és divatot szerezni, hogy a „külföldön élő testvérek” hóna alá nyul. Az ilyen segítség, a mint ép a máramarosi eset bizonyítja, nem sokat jelent, az imakönyvek, a melyeket a magyarországi ruténeknek küldtek, aligha változtathattak ezek sorsán, az orosz népszövetség évi jelentéseiben és plakátjain azonban bizonyára kellő

világításba helyezték ezeket. Nálunk is voltak valaha hasonló protektorok, a kik a bukovinai csángók ügyét használták ki erősen népszerűségi szerző akcióra, a mely mozgalom végül is csunya botrányba süppedt.

Komoly csak akkor lenne a gróf szerepe és a nevéhez fűződő akció, ha mögötte az orosz birodalmi politikusok számottevő csoportja állana, vagy ha az akció egyenesen az orosz kormány ösztönzésére indult volna meg és folytatnák. Oroszországban számottevő erőket tud mozgatni a nagy szláv eszme, a világ minden szlávjait egyesíteni, összeforrasztani akaró törekvés. De ha a multban Oroszországtól a tiszta szláv államok, Szerbia és Bulgária a cár kormányának kétszínű politikája miatt elhidegültek, ha ezeket nem tudta magához kapcsolni, akkor nem gondolhat arra, hogy Ausztria és Magyarország szlávjait szerezzék meg, és ezzel a két ország nemzetiségi szétomlását siettesse. Ilyen háttér nélkül Bobrinszki az orosz politika érdekes műkedvelője, aki speciális reszortot választott magának...

Hogy Magyarországon ennek szabad teret kelljen-e engedni, — az már más kérdés. Sajnos, a tilalmat mások szenvedik meg és nem Bobrinszki Vladimir. Bobrinszki csak tanu és helyette a sok apró rutént itélik el, akiknek állítólagos nemzeti és egyházi elnyomott volta a

A halhatatlan hercegnő.

Irta: Lakatos László.

Négyszáz esztendeig vágytam a halhatatlan hercegnőre. Négyszáz esztendő — ő maga jelölt meg ennyi időt arra, hogy érzelmemet próbára tegye.

— Négyszáz esztendeig, — mondta egykoron Firenzében egy tavaszi estvén a Ponte Vecchióról alátékintve az Arnóra, amely olyan volt ekkor, mintha csupa ezüstvirágocskák uszálna benne — csak négyszáz esztendeig kívánjon meg és a magáé leszek, signorino.

Négyszáz esztendeig kellett hogy várakozzam rá és ez a négyszáz esztendő fiatalágban tartott meg. Fekete hajam nem tudott ez idő alatt megezüstösödni, szemem csillogásának zománca nem töredezett meg, testem karosu maradt és egyenes, mint a lilomszár, kezem friss, mint a gyermeké, homlokom üde és ránc nélküli, mint a porcellán és szám érintetlen. Engem szeretett mindenki. Rám vágyódtak a szenvedők: Mária, Skóthon katolikus királynője és Marie Antoinette; a hallgatagok: Parmai Izabella és Mária Lujza; a bölcsek: VIII. Henrik leánya, Angliai Erzsébet, Parmai Margit, aki II. Fülöp helytartója volt Hollandiában és a spanyol Izabella is; engem óhajtottak a kegyetlenek: Medicis Katalin és Báthory Erzsébet; Dobó Katica azért volt hős, Széchy Mária azért vitéz, hogy engem nyerjen meg; Ninon de L'Enclos miattam, az én kedvemért maradt fiatal és Madame de Sévigné minden sorát nekem írta. A Comédie-ben

nekem szavalt Rachel és én csak mosolyogtam, amikor XV. Lajosnak mind a négy leánya miattam temetkezett klostromba. Erintetlenül őriztem meg magam a halhatatlan hercegnőnek, akire — hiszen — csak négyszáz esztendeig kellett várnom és akivel ez idő alatt találkozhattam is ritkán, nagyon ritkán, — egyszer a kassai piacon, midőn a nagyságos fejedelem bevonult a városba, egyszer a Trianonban, Marie Antoinette menyegzőjének napján és egyszer Velencében, éjféle időben, az utolsó Morosino doge hajóján. De mindig csak egy pillanatra találkoztunk és akkor is csak azért, hogy hívségi fogadalmamat megújítsam. (Vajon szükséges volt-e mindig újból fogadkoznom? On tudja, halhatatlan hercegnőm, hogy nem!)

De elröpült a négyszáz esztendő. Egy pillanat alatt szállt tova, vagy hat milliárd évszázadig pergett le? — már nem is tudom. Még mindig fiatal voltam, kíváncsú és érintetlen... És a várva-várt éjszaka megbeszélte órájának megjelölt percében selyemhágoson utaztam föl a halhatatlan hercegnő erkélyére. Ott volt, várt. Szeme csillogása egybeolvadt a hold fehér fényével, keze, amelyet felém nyújtott, a Tejutba látszott érni és szája az éjszaka félelmetes bogárkainak csiripelésével együtt kérdezte:

— Megőrizte magát számomra, cavaliere, ugy, mint azt ígerte?

— Még kérdezi, halhatatlan hercegnőm?

Átkusztam az erkély kőpárkányán, boldogan léptem azt át és nem féltam a tizenhárom kínai sárkánytól sem, akik az erkély oszlopainak márványába voltak vésvé és akik — a hal-

hatatlan hercegnő erényének tizenhárom testőre — szomjas szájjal az én véremre, az én szépségemre és az én fiatalágomra látszottak vágyakozni... A hercegnő lábához térdeltem. Selyemharisnyám az ő ezüstpapucsos orrának hízeltedett és kis kardom alázatosan kuporodott az ő lábához.

— Eljöttem, — leheltem és hangom olyan lehetett, mint a fuvoláé, amelynek tiszta torkában egyetlen porszem sincs — eljöttem, mert időm letelt. Eljöttem, mert csak azért éltem eddig, hogy most ide eljöhessenek. Eljöttem, mert el kellett jönnöm. Eljöttem, mert eljövnom szabad volt. Most már szabad, halhatatlan hercegnőm, szabad!

Ő kis papucsát közelebb értette térdemhez, fejét hátravetette és a holdba nézett, amely ebben a percben csunya grimázt vágott.

— Szabad volt eljönnie, kellett hogy eljőjön, cavaliere — mondta azután és visszamosolygott a holdra, oh, ugyanazzal a csunya grimázzsal, amelylyel az a megfoghatatlan égboltról órá lemosolygott.

A halhatatlan hercegnő most kezemet megajándékozta kezével. Felálltam. Keze még mindig az enyémmel volt egybekelve és én a boldogság alázatától lehajtott fővel követtem őt az erkélyre nyíló terembe. A falakat ezüst lilomok párnázták, a kerevet testét Kina selyme ölelte és aranyos kehelyben ránk várakozott az a bor, amelyből utoljára Barbarossa Frigyes császár ivott halálának órájában. Az ablak festett üvegén titokzatos madarak titokzatos halakkal viaskodtak, ezüstpántos láda tetején se-

grófnak és az orosz népszövetségnek a politikai reklámra anyagot ad. Ok, szegények ülni fognak, a gróf pedig Párisból, vagy Pétervárról, kiengesztelődésül néhány orosz könyvet küld nekik, amelyben meg van írva: hogy az orosz társadalom, amely saját fiához olyan kegyetlen, milyen nemesen érez azokkal a fajrokonokhoz, akik egy más állam alattvalói . . .

Száznegyvennyolc diszpolgári oklevél.

— Tisza István gróf a román megegyezésről, a parlamenti rendről. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, február 6.

Nagy küldöttségjárás volt ma délután a nemzeti munkapárt dunaparti körhelyiségében. Udvarhely vármegye egymaga száznegyvenöt község diszpolgári oklevelét hozta el a miniszterelnöknek, az oláhfalusi választókerület küldöttsége pedig külön tisztelgett diszpolgári oklevelének átnyújtása céljából. Az udvarhelyi küldöttséget Ugron János főispán, Sebesy János alispán és több képviselő vezette. Karánsebes rendezett tanácsú város és Ujvidék törvényhatósági joggal felruházott város küldöttsége is megjelent, hogy átnyújtsa a diszpolgári oklevelet a miniszterelnöknek. A karánsebesi küldöttséget Medve Zoltán főispán, az ujvidékit Matkovics Béla főispán vezette. Az összes küldöttségek tagjai — mintegy kétszázötvenen, jelentek meg a munkapárt körhelyiségének dísztermében. A diszpolgári oklevelek átnyújtása egy órára volt kitűzve, de mivel Tisza István gróf ebben az időben el volt foglalva, Parád és Korond községek küldöttségei Sándor János belügyminiszternek adták át diszpolgári oklevelét. A miniszterelnök csak két órákor jelent meg a körhelyiségben, s ekkor kezdődtek az üdvözlések. Ugron János és Sebesy János köszöntötték először Udvarhelymegye nevében a miniszterelnököt, aki meghatottan mondott köszönetet, s

kijelentette, hogy nagyon jól esik látnia, hogy

*nehéz küzdelmében nem áll elhagyatva,
hanem erős támasza van.*

Ujvidék nevében Demetrovics Vladimir üdvözölte a miniszterelnököt, aki néhány szóval megköszönte ezt az üdvözlést is. Karánsebes nevében Bordán Oktáv polgármester tartotta az üdvözlő beszédet:

— A magyarországi román határvidék törzshelye — mondotta a polgármester — Karánsebes városa lelkesedéssel választotta excellenciádat diszpolgárává, ezzel tudomására akarván juttatni, hogy a parlamenti rend és munkaképesség helyreállítása, a véderő fejlesztése, a közéleti viszonyok megszilárdítása körül szerzett érdemeit felismerte és hálával tartozik azokért.

Tisza István gróf megindulva mondott köszönetet:

— Köszönöm önöknek is, ebben az esetben azért köszönöm különös melegséggel a megtiszteltetést, mert az ország olyan tájékról ér az, amely végtelenül érdekes és lélekemelő minden, hazája sorsát valóban szíven viselő magyar emberre nézve. *Egész létem, egész életem, minden lélekzetvételem a magyar nemzeti ügyvel van kapcsolatban, a magyar nemzeti ügyet soha másképpen nem képzelhettem, mint úgy, hogy a magyar nemzet és a magyar állam magához vonzza szabad egyesülésben, szabad emberek önkéntes egyesülésében*

*az egyenjogúság és szabadság
alapján egyesítse magában és vonza
magához az országnak összes polgárait.*

Lelkes éljenzés fogadta a miniszterelnök szavait, majd a küldöttségek tagjai a Hungária szállodába vonultak, ahol háromszáz teritékes bankett volt a tiszteletükre. Számos pohárköszöntő hangzott el a banketten, a melyekre Tisza István gróf a következő beszéddel válaszolt:

— Tisztelt uraim! Minden magyar embernek gondolkodásmódján, aki érző lélekkel és a dolgok lényegét felérni képes nyílt értelemmel

fáradtnak, zuzottnak éreztem magam. Erre ő karjába kapott és mint halott csecsemőt, úgy cipelt a tükör elé. Ott megparancsolta, hogy nyissam ki szememet.

Az ezüst tükör lapja, amely nászunk órájának hajnalán még homályos és vak volt, most tisztán fénylett. Engem mutatott a tükör. Hajam jégszürke volt, vékony államon szakáll nőtt, homlokomat ezeréves ráncok szántották, arcom bőre sárga volt és kopott, mint a régi házak fala, fénytelen, gyenge szememen sárgaréz-okuláré és kezem-lábam úgy reszketett, mint maga az aggság. A halhatatlan hercegnő olyan kegyes volt, hogy mankót nyújtott hónom alá.

Később kivezetett az erkélyre. A hold most derűsen, boldogan mosolygott alá arcom ráncaira, amelyek az emberiség minden bünéről beszéltek. A halhatatlan hercegnő megfogott és könnyű mozdulattal általemelt az erkély párkányán. Szerettem volna — isteni nászunk gyenge köszöneteként — agg, fonnyadt számmal még egy csókot lehelni kezére. De már késő volt. Ő leejtette vézna testemet és én alázubantam a gondolába, amelyik a palota kapuja alatt rám látszott várakozni. Utánam dobta a mankót is, amellyel megajándékozott. És amikor már a gondola ölében fekve, az égbolt csillagait akartam volna megszámlálni, a kormányos — az angora-macska — belefutott sípjába és az evezősök — a tizenhárom kínai sárkány, a halhatatlan hercegnő erényének tizenhárom testőre — az evezőlappal már a vizet csapkodta. Vitek hazafelé.

szemléli hazája sorsát, vörös fonalként húzódik az a gondolat, hogy kevesen vagyunk, kevés az erőnk, sok az ellenségünk, a sors nagy feladatok elé állított bennünket.

Az építő munka az,

amelynek szentelni kell egész erőnket, minden képességünket, ha valóban a haza javát akarjuk szolgálni. Az építőmunka elsősorban abban nyilvánul, hogy becsüljük meg, tartjuk fenn, tegyük cselekvőképessé saját alkotmányos intézményeinket. A magyar nemzet jó hírneve, becsülete, tekintélye, politikai súlya és hatalma elsősorban attól függnek, miként becsüli meg maga a magyar nemzet saját alkotmányos szabadságát és miként él jogaival. Ha sokaknak cselekedeteit nem a hazafiúi belátás, hanem romboló szenvedély, a gyűlölség és az vezeteli, akkor azoknak, akiket el nem ragadott a szenvedély, azoknak, akik érzik azt a kötelességet magukban, amelyet a nemzet bizalmának minden letéteményese kell, hogy magában érezzen, azoknak kötelessége gondoskodni róla, hogy

rend legyen a képviselőházban,

kötelességük gondoskodni arról, hogy azok a visszataszító jelenségek, amelyek csufság tárgyává tették a magyar képviselőházat s amelyek odavezettek — s most nem az én szavaimat mondom, hanem Apponyi Albert grófét idézem, persze még miniszter korából — amelyek odavezettek, hogy a magyar nemzet életének kifejező szerve, a magyar parlament lesüllyedjen a megvetettség legutolsó fokára, mondom, ezekkel a jelenségekkel el kell bännünk olyan eszközökkel, amelyek a megfélemezésre, a rend helyreállítására feltétlenül szükségesek.

— Tisztelt barátaim, én mondhatom, nagyon sajnálom, hogy a magyar nemzet családi hajlékába, a magyar képviselőházba, a rendőri hatalmat kellett bevinni. Én sajnálom a legjobban, én haragszom a legjobban, hogy ennek így kellett lenni.

De haragomat nem a rendőrök ellen fordítom,

nem is azok ellen, akik kötelességszerűleg odahívták a rendőröket, hanem azok ellen a magukról megfélemezett magyar emberek ellen, akiknek magaviselete kockára tette a magyar parlamentet.

Az első feladat az volt, hogy megbecsülve saját alkotmányos intézkedéseinket, a magyar képviselőház rendjét, munkaképességét helyreállítsuk, a második feladat az erők egyesítése a nemzeti ügy szolgálatában. Ezt a munkát igyekeztem tisztelt uraim, végezni mindég, midőn csak alkalmam nyílt részt venni a nemzet közügyeinek intézésében. Azt hiszem tehát, hogy nem gáncsol, hanem elismerést érdemel az, aki a kölcsönös egyetértésnek munkáját elvégezni törekszik, annak a kölcsönös egyetértésnek, amely megnyilvánul abban, hogy megbecsüljük egymás vágyait, óhajait, panaszait, sérelmeit s ezek közül orvosoljunk mindent, ami orvosolható. Nagyhatalú beszédét így fejezte be:

— Engedjék meg tisztelt uraim, hogy akkor, amidőn közös baráti üdvözlő szóval kívánok mindnyájuknak minden szépet és jót, amit csak jóakarát és barát kívánhat, egyúttal azt kívánjam önöknek, de azt kívánjam ennek a sokat szenvedett országnak is, hogy

egyesítse ennek az országnak minden polgárát,

faj, vallás, nemzetiségi különbség nélkül. Mindnyájunk boldogulása, közös magyar hazánk felvirágoztatása, nagysága ennek a vezérelvnek hűségese követésében rejlik, ez a vezérelv irá-

lyerabe öltöztetett egyiptomi bábuk játszottak örök dallamokat, jászpis-ösésében parázsló ámbra füstölgött és a szoba egyik sarkában eleven, fekete-szürű angora-macska játszadozott egy ezüst koponyával. Még volt más ezüst is aszobában, ez egy tükör volt, ezüstlapu tükör, de a tükör lapja homályos volt és nem lehetett benne látni semmit, bár nagy girandolokban gyertyák égtek előtte.

Ittunk a borból és a halhatatlan hercegnő keblére vonta szép, fiatal, izzó fejemet. Szempillám boldog önkívületben, engedelmes alázatban lehunyódott. Liliomujja végigsimította arcomat, becézte homlokomat, dédelgette halántékomat, megajándékozta kezemet, karomat és boldoggá tette egész szép fiatal testemet, amelyet Isten annyi évszázad annyi hölgyének boldogtalan és reménytelen vágyakozására teremtett... Ajakam sirt, amikor a halhatatlan hercegnő ajakával összeházasodott.

Percekig, órákig, vagy talán évszázadokig voltunk egybekelve — nem tudom? Kint az erkélyen a márványkőbe vésett kínai sárkányok vészesen visítottak és az angora-macska oly erősen labdázott az ezüst koponyával, hogy az minduntalan a menyezetről érett gyümölcsként alácsüggő csillárokból verődött. A hold rásütött a kerevetre és a halhatatlan hercegnő folkolt. Megfogta kezem.

— Jöjjön, cavaliere! — mondta és hangja idegenül csengett. Másként, mint a mai este kezdett és másként, mint akkor, négy száz esztendő előtt az Arno hidján, hogy első hívségi eskümet fogadta.

Fel akartam kelni, nem tudtam. Öregnek,

nyítsa lelkünket, cselekvéseinket. Azokat a bántódásokat, melyek engem érnek kellő resignációval és azzal az érzéssel fogadom, melylyel békés polgárok az Erzsébetér fái lakóinak üdvözlését.

Percekig tartó óriási éljenzés és lelkes tapsvihár fogadta a miniszterelnök nagyhatású beszédét, amely után a társaság a legjobb hangulatban még sokáig együtt maradt.

Bobrinszki gróf kihallgatása.

(Az orosz gróf vallomása a törvényszék előtt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Mármarosziget, február 5.

A mai tárgyalást, amelyre Bobrinszki gróf kihallgatása volt kitűzve, Tóth Aurél elnök kilenc órakor nyitotta meg. Megjelentek a védők mind és a karzatok zsufolva voltak közönséggel. Tóth Aurél dr. elnök megnyitja a tárgyalást és közli, hogy Bobrinszki gróf tegnap elrendelt tanúkihallgatását ma foganatosítja.

Bobrinszki gróf erre megjelenik a bíróság előtt, mélyen meghajol, mire a Budapestről lerendelt francia tolmács, Sömjén dr. utján az elnök figyelmezteti, hogy vallomását eskü alatt fogja megtenni és közli vele a magyar büntetőtörvénykönyvnek az eskütételre vonatkozó főbb rendelkezéseit.

Bobrinszki gróf francia nyelven kijelenti, hogy tudomásul veszi a közlést és kéri, hogy előbb oroszul, azután franciául hallgassák ki, hogy a vádlottak is megértsék vallomását.

Illés Andor dr. főügyész ellenzi ezt. Hivatkozik arra, hogy a francia tolmács lehozatalának épen az volt az oka, hogy az orosz tolmács nem tudja elég jól megérteni magát Bobrinszki gróffal és így a tárgyalás precizitása érdekében kívánatos, hogy a vallomás francia nyelven történjen.

Elnök a főügyész indítványát fogadja el, a vallomástétel tehát francia nyelven történik.

Az elnök ezután a tolmács utján figyelmezteti Bobrinszki gróft, hogy nem köteles olyan dolgokra nézve vallani, amelyek őt a büntető törvénykönyv alapján terhelik.

Bobrinszki gróf azt válaszolja, hogy nem is lehet oly kérdést föltenni, amelyre felelete terhelő volna, mert semmiféle bűnnek nincs tudatában.

Mit mond a gróf?

Ezután Bobrinszki gróf nacionálját vették föl. Pétervárott született, edavaló lakos is, negyvenhat éves, ortodox vallású, dumaképvisező, földbirtokos, családos ember, öt gyermek atyja.

Elnök kérdezi tőle, hogy a vádlottakkal van-e valami érdekeltége. — Nincs. Elnök: Az orosz népjóléti egyesületnek elnöke-e ön? — Nem. — Az orosz népszövetséggel micsoda kontaktusban van? — Az orosz népliga ez a szövetség, amelynek azonban nem vagyok tagja, mert az politikai árnyalatra nézve jobboldali színezetű, én pedig középpárti vagyok. Elnök: Hát a szent szinódusnak tagja-e? — Nem vagyok, nem is lehetek, mert annak csak püspökök a tagjai. — Összeköttetésben van-e a kievi, moszkvai és pocsajevi kolostorokkal, Szerafin atyával? — Jól ismerem Szerafint és a püspököket is. A pocsajevi kolostorban gyakran megfordultam, a többiekben csak egyszer.

Elnök: Az orosz népjóléti szövetség működését ismeri-e? — Természetes, mint дума képviselő, minden fontosabb dolog iránt érdeklődöm. — Tudja-e, hogy Galiciára is kiterjed ennek az egyesületnek a befolyása a galicjai ruténokra? — Épen az ellenkezőjéről van tudomásom.

Ez az egyesület csak Oroszországban működik.

Elnök: Ennek az egyesületnek van egy Galickaja Rusz nevű osztálya, tud-e arról? — A Galickaja Rusz tulajdonképpen azt jelenti, hogy galiciai. Tudomásom szerint ennek az egyesületnek ilyen szakosztálya nincs. — Tudja-e, hogy a szövetség Galiciában és Magyarországon a ruténeket pénzzel segíti? — Tudomásom nincs, de ha az elnök ur megengedi, meg fogom világítani ezeket a dolgokat.

Elnök: Sziveskedjék csak a kérdésre válaszolni, majd vallomása végén alkalmat fogok önnek adni, hogy ha szólni akar valamiről, ami nem szigorúan a pörhöz tartozik, elmondhassa. Egyelőre ragaszkodjunk a kérdésekhez. Igaz-e, hogy ön fölhívást tett közzé a lapokban, hogy a leigázott ausztriai és magyarországi testvérek javára gyűjtést rendezzenek? — Van egy társaság, az orosz-galiciai társaság, amelyben tevékeny részt veszek és ennek nevében valóban tettem közzé fölhívást.

A gróf akciója.

Az elnök felszólítására ezután Bobrinszki gróf, a kin a nagy fáradság jelei észrevehetők, leül és ülve folytatja vallomását.

— Az orosz-galiciai társaság kulturális és irodalmi célzattal alakult, amelynek céljai érdekében sokat dolgoztam Bukovinában és Galiciában is, de soha politikai célok érdekében nem tettem semmit és Magyarországra sem küldöttem senkinek semmit. Az egyesületnek tendenciája nem irányult Ausztria vagy Magyarország ellen, sem osztrák, vagy magyar törvények ellen, hanem az ukrainizmus és a lengyel befolyás ellen, mint az egyesület címe is elárulja.

Elnök: Ön elnöke volt ennek az egyesületnek? — Elnöke vagyok most is. — Hát tulajdonképpen mi a célja ennek az egyesületnek? — Az egyesületnek tulajdonképpen az a célja, hogy Oroszországban ismertesse az ausztriai és magyarországi rutének helyzetét, de nincsenek semmiféle irridentális törekvései.

Elnök: Tart-e ön fenn összeköttetést Ausztriában? — Igen sűrűn járok oda és könyveket és újságokat küldök, de mindezt a legteljesebb nyíltsággal teszem, mert tudom, hogy ez nem törvénybe ütköző cselekedet. — Tart ön fenn összeköttetést valakivel? — Igen, nagyon sok emberrel ismerkedtem meg 1908-ban, amikor Ausztriában utazgattam.

Könyv a martirokról.

— Röpiratokat szokott-e kiadnia az ön elnöklete alatt álló egyesület? — Igen szokott, de csak történelmi és tudományos jellegűeket, politikai tartalmúakat azonban sohasem. A Lembergben alakult internátusok részére pedig még ilyen tudományos röpiratokat sem küldtem. — Az orosz népjóléti egyesületnek van valami köze Gerovszkyék újságvállalatához? — A Ruskoje Pravda-t szoktam olvasni és előfizetője voltam, de sem én személyesen, sem egyesületünk Gerovszkyékat, akiknek különben nyomdájuk sincs, nem támogattam.

„A rutén martirokról” írott könyvére vonatkozólag elmondotta, hogy adatait szentpétervári egyetemi tanároktól kapta, részben pedig Amerikába kivándorolt rutének leveleiből. Az elnök Bobrinszky könyvéből részleteket olvasott fel. A gróf azt írja ezekben, hogy a magyar hatóságok mérgezték meg Rákóczi izai papot s hogy a magyarok üldözése sok rutén vértanút termet. Ezután déli szünet következett. Délután folytatják Bobrinszky kihallgatását.

Az elnök ezután újból megkérdezte, hogy honnan vette Bobrinszki művei megírásához a szükséges adatokat. Bobrinszki elmondja, hogy az 1904. évi izai pörből, azonkívül folyóiratokból. Sem lázítani, sem izgatni nem akart, csak érdeklődött a saját nemzetisége iránt. Ha ezt politikának nevezik, akkor tényleg bűnös, de akciójában az irredentizmus teljesen távol állott tőle.

Jeney bíró kérdésére ezután elmondja, hogy Kabalyuknak, mikor az Amerikába ment, kétszáz rubelt adott, de mikor visszajött, nem adott neki pénzt. Az Amerikából való visszatérés után Kabalyukkal való találkozása nem volt előre kicsinált dolog, hanem véletlenül történt. Jeney: Mi célból tartotta szükségesnek, hogy a görög keleti vallásra áttérjenek? — Ahitatos ortodox

hívó vagyok, iparkodtam tehát hitfelekezetem érdekeit képviselni és elterjedését előmozdítani. — Mire alapította azt a hitét, hogy a ruténeket Magyarországon a magyarok és a zsidók elnyomják? — Nem tudom részletesen megmondani, honnan vettem az adatokat. Különbösen is irtam ugyan azt, hogy itt oroszok laknak és ez orosz föld, de azt nem mondtam, hogy ezek a földek Oroszországhoz tartoznak. — Ilyen viszonyok közt jogosnak tartja-e a magyar állam közbelépését? — Abban az esetben, ha izgatás történt volna, jogosnak tartanám a közbelépést. Izgatásról azonban szó sincs.

Szembesítik a gróft.

Illés Andor ügyész ezután azt indítványozta, hogy Bobrinszki megesketéséről ne határozzon a törvényszék, hanem hallgassa ki előbb Duliskovics Cyrilt, aki Mármaroszigeten tartózkodik és fontos adatokat tud azokra a kérdésekre vonatkozólag, amelyekre nézve Bobrinszkit kihallgatták, kéri Duliskovics kihallgatását arra nézve, milyen körülmények között érintkezett Bobrinszkiel, a szerzetesekkel, Gerovszkyval, Alexij atyjával, Voropcsukkal, Balkaninccal és a többi vádlottakkal. Klein Arthur dr. védő hozzájárul ehhez az indítványhoz, de kéri a maga részéről Bobsinezky tanu kihallgatását is, akinek Duliskovicsal való szembesítését kívánja. Illés Andor ügyész ehhez a kérelemhez is hozzájárul s megjegyzi: *En nem félek semmitől, tiszta bort akarok látni.*

Elnök ezután az ülést felfüggesztette, amíg a bíróság határozathozatalra vonul vissza. A tárgyalást újból megnyitván, az elnök bejelenti a határozatot, mely szerint a bíróság elrendeli mindakét tanunak a kihallgatását s a tárgyalást öt óráig felfüggeszti, amíg a tanukat beidézik.

Délután öt órakor folytatták a tárgyalást. Az elnök kéri Kabalyuktól, hogy kitől kapták az egyházi felszereléseket? Kabalyuk azt válaszolta, hogy görög keleti papoktól.

Elnök: Bobrinszki gróf azt vallotta, hogy azokat Moszkvából küldték!

Bobrinszki gróf odamódosítja vallomását, hogy erre világosan nem emlékszik, de Moszkvából is küldtek egyházi felszereléseket.

Ezután Duloskovics huszonnyolc éves határrendőrségi detektívet hallgatták ki, aki szenzációs vallomást tett.

Elmondotta, hogy személyi és tárgyi ismeretek megszerzése céljából bejárta Oroszországot és tanulmányozta ott a rutén mozgalmat. Erintkezésbe lépett Cerovszkyékkal, akik elmondották, hogy célszerűnek válnék egy rutén lapnak megindítását, amelyet Oroszországból pénzelnének. Találkozott Bobrinszki gróffal is, aki élénken érdeklődött a magyarországi rutének sorsáról és kijelentette, hogy fontosnak tartaná, ha a magyarországi rutén intelligencia klubbot alapítana s ebbe bevonnák a rutén diákságot is. A klubnak nem szabad elárulnia a vallásos kalzon kívül egyébét, mivelha sikerül a ruténeket görög keleti vallásra téríteni, akkor úgy is teljesülni fognak politikai céljaik is. Bobrinszki átadott neki kétezer koronát, amelyből ezer koronát az utiköltségre és ezer koronát a lap alapítására szánt. Szóba kerültek az északmagyarországi nemzetiségi mozgalom vezetői, így Hodzsa Milán is, akivel tanu tárgyalat is.

Elnök: Találkozott ezután is Bobrinszkiel?

Tanu: Másodszor is kint jártam Oroszországban s ekkor felkerestem Bobrinszkit s ugyanekkor érintkezésbe léptem a Novoje Wremja szerkesztőjével is. Duloskovics itt felmutatta a Novoje Wremja szerkesztőjének egy levelét is, amely a következő érdekes pontokat tartalmazza: 1. Milyenek a viszonyok az eperjesi és ungvári papnevelőben és milyen a viszony különösen a magyar és rutén diákság közt? 2. Mi igaz abból, hogy a Justh-párt érintkezésbe lépett a magyarországi szláv nemzetiségekkel és hogy a Justh-párt programja volna a magyarországi szlávok barátságát keresni s a szláv nemzetiségi politikát segíteni? A harmadik pont az iránt érdeklődik, hogy milyen szerepe van Papp Zoltán képviselőnek a politikai életben.

TÖRVÉNYKEZÉS

Merénylet

egy miniszteriumi főtisztviselő ellen.

(Emberölési kísérlet a megye miatt.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 5

Ma délelőtt a pestvidéki törvényszéken Hajós Géza vizsgálóbíró előtt jelentkezett egy ember és elmondta, hogy Hoffmann Jánosnak hívják, piliscsabai iparos, aki gyalog jött Piliscsabáról, hogy a vizsgálóbíró előtt jelentkezzék, mivel gyilkos merényletet követett el Pezrich János miniszteri segédhivatali főigazgató felesége ellen.

Elmondta, hogy közte és Pezrich János és felesége között egy mesgyepőr folyt le, melyben ő lett a pörvesztes és ez nagyon elkeseredetté tette. Tegnap délután bement Pezrichék lakására és ott revolverével az asszonyra jött, kit karján megsebesített.

A kihallgatás alatt érkezett meg a piliscsabai csendőrség jelentése a merényletről, mely szerint Hoffmann tényleg pörvesztes lett Pezrich és felesége elleni pörben és azóta nagyon elkeseredett volt. Tegnap felkereste ellenfeleit, Pezrichet beteg ágyban találta és az ágy mellett álló Pezrichnére Hoffmann kétszer rálőtt. A megrémült házaspár a csendőrségre telefonált, de közben Hoffmann a tett színhelyéről elmenekült és sehoh sem tudták feltalálni.

Hoffmann elmondta, hogy azért menekült el, mert nem akart csendőrkézzre kerülni. A piliscsabai erdőbe húzódott meg és az éjszakát ott töltötte. Ma reggel első utja a vizsgálóbíróhoz vitte. A vizsgálóbíró az ügyész indítványára szándékos emberölés kísérletének büntette miatt a vizsgálat megindításával egyidejűleg elrendelte Hoffmann letartóztatását. A merénylő ebben megnyugodott.

§ **Ügyvédből közigazgatási bíró.** Baumgarten Nándor dr. budapesti gyakorló ügyvéd, egyetemi magántanár, a ki Gyomai Zsigmond budapesti ügyvéddel együtt szerkeszti a Jogállam című előkelő jogi havi folyóiratot, a királyi közigazgatási bírónak nevezte ki. Az erre vonatkozó kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg.

§ **Ha az esküdt elalszik.** Szendrey szingizgató is megirigyelhetné azokat a zsufolt házakat, amelyek előtt a mostani esküdtzéki ciklus „előadásai” lefolynak. Amint a színházi kommunikék mondanak, nap-nap után zsufolásig megtelt a nézőtér, egy hely sem marad üresen. De tévedés volna ezt a látogatottságot a kitűnő „daraboknak” vagy nagyszerű összjátéknak tulajdonítani. A közönségre érdektelen ügyeket tárgyal az esküdtbíró, ügyész és védő nem szállnak hősi küzdelembe egymással; a nézőtérre sem az érdeklődés csábítja a publikumot, hanem részint a meleg, részint a más kárán tanulmánygyás. Hogy az esküdtzéki „előadások” nem valami idegizgatók, annak eklatáns bizonyítékát szolgáltatotta ma délelőtt egyik esküdt. Jeurár Mózes bűnügyét tárgyalták, aki unalmában élete párját bicsekázta meg. Talán a tizedik tanút figyelmeztette már az elnök, hogy „a tiszta igazat vallja, mert vallomásra meg is kell esküdni s a hamis esküt a törvény szigorúan bünteti!” Unalmas egyhangúságban már vagy kilenc tanu esküdt megelégedőleg a „mindenható és mindentudó istenre, hogy legjobb tudomása és lelkiismerete szerint a valót és csak a valót mondotta el és abból semmit el nem hallgatott”, mikor az elnök sasszemű egyik esküdtre tévedtek,

aki fejét lehorgasztva ült székében. Igen... a gyanu alapos volt! a szimpatikus polgár-bíró-miközben legszentebb kötelességét teljesítette — elaludt! A szigorú elnök az esküdtet — Hoffmann János nyugalmazott öthalmi tanítót — a további tárgyalásból kizárta s helyébe egy pótesküdtet rendelt be.

§ **Leszurta a feleségét.** Jeurár Mózes aradi napszámos rossz viszonyban élt feleségével, Selley Juliannával, aki nem szerette férjét. A házastársak közt állandó volt a viszálykodás s a múlt év novemberében az asszony már be sem akarta engedni házába az urát. November ötödikén ismét összevesztek s ekkor Jeurár bicskát rántva hasba szurta feleségét, aki súlyos sérüléseket szenvedett. Az aradi esküdtbíró ma házastárson elkövetett szándékos emberölés kísérlete miatt vont felelősségre Jeurárt. Az esküdték a beismerésben levő vádlottat nem szándékos emberölés kísérletének büntetében, hanem Vadász Ármánd dr. védő kérelmére csupán súlyos testi sértés büntetében mondták ki bűnösnek s a bíróság a verdikt alapján két és fél évi fegyházra ítélte Jeurárt.

§ **Csöd választmány megalakítása.** Az aradi kir. törvényszék, mint esődbíróság ma alakította meg az Arad és Vidéke csödválasztmányát. A választmány tagjai Parecz Béla dr. Lukácsy Lipót dr. és Goldzicher Albert dr. lettek, akik közül az elnöki tisztet Parecz Béla dr. fogja betölteni. Sárkány Ferenc dr., mint azt megirtuk, az Arad és Vidéke kiadói jogát és a nyomdát bérbeadta Priegl István dr. és társainak. A bérletársulat most a bérletet március elsejéig megho szabbitotta.

§ **Tíz évi fegyházra ítélt apagyilkos leány.** Szabadkáról jelentik: A törvényszék ma folytatta és befejezte az apagyilkossággal vádolt Suhajda Ilona és Suhajda Mária bűnügyének tárgyalását. A királyi ügyész vád- és az ügyvéd védőbeszéde után az esküdték tanácskozásra vonultak vissza, melynek eredménye az volt, hogy Suhajda Ilonát az apja ellen elkövetett szándékos emberölés büntetében bűnösnek, Suhajda Mária-t nem bűnösnek mondták ki. A törvényszék az esküdték verdiktje alapján Suhajda Ilonát tíz évi fegyházra ítélték. Suhajda Mária-t felmentette. Az ítélet jogerős.

A képviselőház ülése. Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülése háromnegyed tizenegy óra után kezdődött és negyed tizenkettő után véget is ért. A Ház öt napra elnapolta magát és legközelebbi ülése február 10-én kedden délelőtt lesz, a melynek napirendjére több apróbb javaslatot tűztek ki. Ma is minden szenzációtól mentes javaslatot tárgyalt a Ház és pedig a saját belső ügyeit, a szolgálati szabályzat módosítását és a határozott új állások szervezéséről. Az ellenzék természetesen a mai ülésre sem jött el, a munkapárt sem tanusított valami nagy érdeklődést. A horvátok ma ismét megjelentek. A folyosókon főként azokról a téves hírekről beszéltek, a melyek a reggeli lapokban a horvátok megjelenésével láttak napvilágot. Megállapították hivatalosan, hogy sem Pejacsevich miniszter, sem Beöthy Pál elnök nem mondtak nemet beszédeknek. Derültséget keltett egy reggeli lapnak buzgó megütközése azon, hogy a horvátok megjelenésére a képviselőház ormára kitűzték a horvát lobogót is, holott ez a horvát lobogó már épen tíz esztendeje mindennap, amikor a Ház ülést tart, ott leng a magyar zászló mellett.

Dulskovics vallomásának további során pedig elmondja, hogy a mikor másodsor kint járt Oroszországban Kievből táviratilag kért pénzt Bobrinszki gróftól, aki erre nem válaszolt. Később Szentpétervárra érkezett Gerovszky címén számára hatvan dollár. Bemutatja a szent szinodus felhívásait, amely néhány héttel ezelőtt kelt, arra kéri őt, hogy rendezzen gyűjtést az elnyomott rutén nép javára.

Orosz zászló a Kárpátokon.

Klein dr. védő kérdést intéz a tanuhoz, hogy milyen viszonyban álltak a nacionalista párttal és Hodzsa Milánnal?

Tanu: Előttünk Hodzsa mint pánszláv agitátor szerepelt.

Védő: Ktől hallotta azt, hogy Oroszország ad pénzt a mozgalomra?

Elnök: Nem engedem, hogy erre a kérdésre válaszoljon.

Védő: Akkor nincs több kérdező valóm.

Rónai dr. védő: Mondta-e Bobrinszki azt, hogy addig az orosz nem mobilizálhat, míg orosz zászló nem leng a Kárpátokon.

Tanu: Mondta, egyszer a lakásán.

Védő: Kik voltak ott jelen?

Tanu: Nem felel.

Védő: Kérem az elnök ur figyelmeztetését.

Az elnök figyelmeztetésére a tanu azt mondja, hogy nem emlékszik, kik voltak Bobrinszki lakásán jelen.

Ezután az elnök a vádlottakat kérdezi, mi a megjegyzésük Duliskovics vallomására. A vádlottak azt felelik, hogy ők Duliskovics iránt bizalmatlanok voltak és tudták róla, hogy azért jött közibük, hogy felizgassa és ugrassa őket.

Szembesítés a detektívvel.

Bobrinszki arra kéri a bíróságot, hogy mielőtt Duliskovics vallomását tolmácsolnák, engedjék meg, hogy ő is elmondja a dolgot úgy, ahogy az történt és elmondja azt a beszélgetést, melyet Duliskovicssal folytatott.

Elnök kijelenti, hogy helyesebb, ha konkrét kérdéseknél maradunk meg. Bobrinszki kijelenti, hogy Duliskovics elment hozzá azzal, hogy szeretne áttérni a görög keleti vallásra s szeretne oroszul tanulni egy kolostorban. Erre elvitte őt Antal nevű érsekhez. Duliskovics maga hívta fel a figyelmét az egyetemi hallgatókra. Miután többen a barátai közül úgy nyilatkoztak, hogy

Duliskovics gyanus ember, igen elővigyázatos volt vele szemben.

Mikor Duliskovics arra kérte őt, hogy hozzon áldozatot, mert a pör rosszul áll, irt neki levelet, de későbbi leveleire már nem reflektáltak.

Ezután a tolmács francia nyelven elmondta Duliskovics vallomását, mire Bobrinszki kijelentette, hogy nem adott Duliskovicsnak semmiféle passzpartut és nem akart egyetemi hallgatókat kapocsiálni, hogy a parlament számára minél több intelligens rutén embert neveljenek.

Duliskovics ennek ellenére fentartja vallomásában tett összes kijelentéseit.

Megesketik a vád koronatanuját.

Ezután hosszabb vita fejlődött ki a tanuk megesketésének kérdésére vonatkozólag. A főügyész nem kívánja sem Bobrinszky, sem Duliskovicsnak megesketését s a védők sem óhajtják ezt. Végül a bíróság határozathozatalra vonul vissza és rövid tanácskozás után kihirdetik a határozatot, amely szerint Duliskovicsot megesketik vallomására, Bobrinszkit azonban felmentik az eskü kötelezettsége alól. A védők e miatt semmisségi panaszt jelentenek be, majd Duliskovics erős hangon leteszi az esküt vallomására.

Az elnök tudomására adja Bobrinszkinak, hogy

szabadon távozhat a tárgyalóteremből és elutazhatik

nincs rá többé szükség. A tárgyalás ezzel a esti órákban véget ért.

Fátyolos hölgy az aradi állomáson.

(Letartóztatott kalandornő.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 5.

Körülbelül tíz-tizenkét napja figyelnek már a vasuti állomáson szolgálattelvő detektívek egy elegánsan öltözött sűrűn lefátyolozott, fiatal hölgyet, aki reggelként megjelent az állomáson, jegyet váltott és elutazott, de délután már visszatért Aradra, és legtöbbször még ugyanaznap megint elutazott. A hölgy viselkedésében egyébként semmi különös nem volt, csak az tette rejtélyessé, hogy néhanapján többször is elutazik rövid időre, s mindig visszatér. Február elsején egy férfi társaságában érkezett meg az aradi állomásra, akivel innen egy közeli szállodába ment. A vasutnál lévő detektív követte őket a szállodába, amelynek bejelentő-lapjára a férfi ezt írta: *Tóth Kálmán és felesége.*

Másnap a férfi eltávozott a szállodából és *Börcsök Lajos* detektív, aki először kezdte figyelni a hölgyet, és épen megint az állomáson volt, látta, amint az ismeretlen egy vasuti tiszt-hoz lépett, egy darabig barátságosan beszélgetett vele, majd a vonatra szállt. A detektív ezután a vasuti tiszt-hoz lépett s megkérdezte tőle, ki volt az a férfi, akivel az előbb beszélt. A vasuti tiszt megmondta az illető nevét, de ez a név nem egyezett azzal, amelyet a férfi a szálloda bejelentő-lapjára írt. A detektív gyanusnak találta az esetet, s rögtön a szállodába sietett, de a rejtélyes hölgyet már nem találta ottan.

Az aradi rendőrséghez azután tegnap feljelentés érkezett egy Arad közelében állomásozó vasuti tisztviselőtől. A feljelentő elpanaszolja, hogy néhány nappal ezelőtt egy aradi szállodában együtt volt egy *Gál Agnes* nevű leánnyal, akinek a társaságában egész havi fizetését elköltötte.

— A leányt — mondja a feljelentés — már régebben ismerem. Legnagyobb meglepetésemre a napokban állomáshelyemen meglátogattott engem. Én azután vele együtt beutaztam Aradra, itt egy szállodában vettünk szobát. A leány leitatott engem, s mire magamhoz tértem, egész havi fizetésem eltűnt. Elköltöttem-e, vagy elvették, nem tudom. A feljelentés után a rendőrség sejtette, hogy a detektívek által megfigyelt nőről van szó, de tegnap délután az állomáson hiába várták: a fátyolos hölgy nem mutatkozott.

Ma délelőtt azonban ismét feltűnt az állomás második osztályu várótermében, ahonnan csakhamar egy ur társaságában távozott, megint egy közeli szállodába. A detektív utána ment s a szállodában, a tulajdonos jelenlétében, igazolásra szólította fel. Mikor a hölgy meghallotta, hogy mit akarnak tőle, hirtelen *egy kis üveget vett elő blaza alól és gyors mozdulattal a szájához emelte.* Mielőtt még kiürithette volna annak tartalmát, a szállodatulajdonos kikapta kezéből az üveget, amelyben mint utólag megállapították, mérég volt.

A detektív ezután bekísérte a rendőrségre ahol megmotozták és kihallgatták. Semmiféle írást nem találtak nála. Kihallgatásakor elmondta, hogy Zentáról való, *Gál Agnes* a neve és apja *Vuich* bárónak a tisztartója. Ő már évekkal ezelőtt elkerült szülei házából, mert egy zentai előkelő családból származó fiatalember elcsábította, akivel azután együtt lakott. A fiatalember nemrég szakított vele, s mivel más-

kép nem tudta eltartani magát, apró kalandokat keresett, s ezekből élt ideig-óráig.

A rossz utra tevedt szerencsétlen leányt a rendőrbíróság elé állítják és vissza fogják toloncolni illetőségi helyére.

Vesztegetéssel vádolt aradmegyei számvevő.

(Fegyelmi vizsgálat és bűnügy egy jegyzőválasztás körül.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 5.

Az aradi királyi ügyészség most teszi meg vádindítványát egy igen érdekes bűnügyben, amelyben egyik aradmegyei járás pénzügyi tisztviselőjét vesztegetéssel gyanúsítják. Még a múlt év nyarán történt, hogy a borossebesi járáshoz tartozó *Koroknya* községben Aradmegye, az aradi pénzügyigazgatóság és a nagyváradi postaigazgatóság kiküldöttéi váratlan vizsgálatot tartottak *Vellics József* községi jegyző hivatalában. A vizsgálat — mint ismeretes — azzal végződött, hogy a jegyzőt, aki postaügynöki teendőket is teljesített, állásától felfüggesztették és hivatali sikkasztás miatt bűnügyi eljárás is indult; *Domokos László* vizsgálóbíró pedig úgy *Vellicset*, mint segédjegyzőjét: *Farkas Józsefet* előzetes letartóztatásba helyezte. Mind a ketten vizsgálati fogságban vannak még ma is és az ügyészség — mint az *Aradi Közlöny* megírta — a napokban adott ellenük vádiratot.

A sikkasztók ellen folytatott vizsgálat során az a gyanu merült fel, hogy *Vellics* és *Farkas* mulasztását és bűnét a borossebesi járás számvevője *Fliegl Pál* pénzügyi számellenőr is segítette elpalástolni. A letartóztatásban levő jegyző még súlyosabb vádat is tett a számellenőr ellen.

— *Flieglnek* — vallotta *Vellics* — sokat köszönhettem megválasztásom körül, mert pénzzel is korteskedett az érdekemben *Koroknyán*, de még más helyen is.

E vallomás után az aradi királyi ügyészség bűnpártolás, csalás és hivatali sikkasztás miatt megindította a nyomozást a járási számvevő ellen.

Több tanut hallgattak ki, akik elmondták, hogy *Fliegl* csakugyan sokat tevékenykedett két esztendő előtt a *koroknyai jegyző-választás* előtt.

— Tudomásom szerint — vallotta a borossebesi járás egyik tisztviselője — a számvevő a jegyzőválasztás idején nagyobb összegű pénzt kapott vesztegetési célokra. Arról is hallottam, hogy a *Steiner* és *Bajor* cég ezeröttszáz koronát adott a *Vellics* érdekében korteskedésre.

A vizsgálóbíró megkeresésére kihallgatták a *Steiner* és *Bajor* cég főnökét, aki megerősítette a tanuk állítását.

— *Fliegl Pál* csakugyan kért és kapott tőlünk ezeröttszáz koronát. Azt állította, hogy erre az összegre a borossebesi főszolgabíró jóindulatának megnyerése érdekében van szüksége. Nem kételkedtünk szavában, mert tudtuk, hogy a főbírósnál van hivatalban és így lehetségesnek tartottuk a dolgot.

Fliegl első kihallgatása alkalmával nem is tagadta a dolgot. Elismerte, hogy az ezeröttszáz koronát felvette, abból kisebb összegeket el is költött a *koroknyai korteskedésben*, de természetesen a főszolgabíró nevét csupán azért keverte az ügybe, hogy befolyását nagyobbban, biztosabbnak tüntesse fel. — *Bolyos József* a borossebesi járás főszolgabírója a legnagyobb megütközéssel értesült a számvevő viselt dol-

gairól és azonnal előterjesztést tett arra, hogy *Fliegl Pált* helyezték el *Borossebesről*, mert nem maradhat egy hivatalban olyan tisztviselővel, aki azt hiesztelte, hogy a főbíró megvesztegetésére kell pénz.

Róka József pénzügyigazgató, aki ugyanekkor kapta meg az ügyészség értesítését a bűnügyi eljárásról, *Fliegl* felfüggesztette állásától és ellene a fegyelmit megelőző vizsgálatot elrendelte. A felfüggesztett számvevő, aki időközben *Borossebesről* *Budapestre* költözött, ujabban megváltoztatta első vallomását és most azzal védekezik, hogy az ezeröttszáz koronát nem a megvesztegetés meséjével csalta ki, hanem egyszerűen kölcsönképen kapta.

A királyi ügyészség a napokban teszi meg vádindítványát a számvevő ellen.

Románok

egy magyar pénzügyintézet ellen.

— Manőver a Gozsdu-alappal. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 5.

A románág vezetőségének különös mozgalmáról beszélnek most Aradon azokban a körökben, ahol rendszerint tájékozva vannak a románok fontosabb terveiről. A dolog részletei a következők:

Néhány nappal ezelőtt megjelent a lapokban az a hír, hogy a *Pesti Hazai Takarékpénztár* legutóbbi ülésén nyolcezer koronát szavazott meg arra a célra, hogy a román vidéken lévő magyar iskolákat erősítse, támogassa. A nagy alaptőkéjű intézetnek ez az elhatározása nem valami különösen hatotta meg a magyar iskolaügy intézőit, mert ez a cselekedet csak arra jó, hogy a magyar-román békezmogalmat nehezítse. A román vezetők férfiak ki is jelentették, hogy ezt a „támadást” nem nézik tétlenül. Ugy mondják, hogy ennek „megtorlására” alkalmuk is van.

Évekkel ezelőtt meghalt *Gozsdu Emánuel* dúsgazdag román földbirtokos, kuriai bíró, aki több millió korona vagyonát román kulturális célra hagyta. A nagy hagyatékot az a bizottság kezeli, amelynek elnöke *Metianu János* érsek-metropolita, tagjai pedig az összes román főpapok s néhány világi férfi. A *Gozsdu-alap* vagyona most hét millió korona s ez összeg kamatait minden évben kiosztják arra érdemes román egyetemi hallgatók között az alapítványi levél rendelkezéseihez híven. A *Gozsdu-alap* vagyona egy budapesti, *Király-utcai* bérházban és *Pesti Hazai Takarékpénztár* részvényekben fekszik. A pénzügyintézetnél pedig a *Gozsdu-alap* elnöke, vagy titkára *Bogujevic Genadijev* román főpap képviselték az alapot. A pénzügyintézet magyar kulturális célú adománya miatt a román vezető férfiak arra akarják rábírní a *Gozsdu-alapítvány* bizottságát, hogy vagyonszámba románoknak adják el a *Hazai* papirokat és az összeget román pénzügyintézetekben helyezik. Azok a román vezetők, akik a *Hazai* részvényeket megszerezték, állandóan találkoznak a pénzügyintézet vezetőségének hozsantására. Tegnapelőtt több román püspök — így *Pap I. János* aradi — fölutazott *Budapestre*, hogy ebben az ügyben tanácskozzék. Az ügyet rendkívül titkolják és azt hangoztatják, hogy a román paktum miatt gyűltek össze a fővárosban. Ennek a látszatnak megőrzése végett egy román püspök meg is interviueltette magát a román paktumról a románok ügyeit szolgáló egyik könyvomatossal lappal.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: Nagy kabaré, (B. bérlet.)

Szombat: Az ördög, vigjáték. (C. bérlet.)

Vasárnap: Este: Az ember tragédiája, dráma. (A. bérlet.)

* A színház közlései. Szombaton lesz az Ördög reprize. Diadalt aratott az Ördög egyik legjelentősebb stációja volt Arad, ahol Molnár Ferenc remeke pompázatosan nagy sikert aratott. Ez a nagy siker elsősorban Szendrey Mihálynak, a színésznek nevéhez fűződött. A közönségnek még most is emlékezetében van ez a jelentős alakítás s Szendrey szerepléseinek köszönhető az, hogy a közönség a szombati repriz iránt ismét oly nagy érdeklődést, várakozást mutat. Az Ördög teljesen új betanulásban kerül színre s benne a főbb szerepeken Szendrey-n kívül Várnay, Delli, Kiss Mariska, Hepesné, Virághné játszó.

A tökéletes feleség. Lehár Ferenc legújabb operettje lesz az aradi színház legközelebbi bemutatója.

Vasárnapi előadások. Hogy a vasárnapi publikum is gyönyörködhessek egy pompás operettben, a direkciónak a Katonadolgot vasárnap délutánra kitűzte. — Vasárnap este A falu rossza kerül színre.

* Az idei farsang fényképekben. Weisz Hugónak Andrassy-téri kapualjának kirakataiban, a mai naptól kezdve, sorozatokban látható sok szép béli jelmez ruhákban készült fénykép, mely műterméből került ki. Az első csoportban találjuk: Schor Gitta, Urbányi Ilonka, Dörner Emilné, Vertán Sári, Vertán Ida, Szabó Anna, Treillesku Pipi, Vajda Hajnalka urhölgyek fényképeit. Weisz Hugó hetenkint újabb és újabb csoportokat fog bemutatni műtermében készülő Gravur kivitelben. Weisz Hugó által bemutatott fényképek beállításában, felfogásában mindig újabb és más változatokat találunk, műtermének jó hírnevéhez méltóan.

* Napoleon. (Az Uránia ujdonsága.) A drámai és más cselekményű műsorai közzé a színház ma egy értékes, tudományos műsort iktatott. A történelem legnagyobb alakjának, a világ egykori urának, Napoleonnak egész mozgalmas élete, néphódító csatái s végül a szentilonai magány gyötrelmei kerülnek a nézők elé. Az egyes jelenetek a helyszínen vannak felvéve, korhű jelmezek, nagy tömeg katonaság élénkítik a képet. Ezt a nagyszerű képet két tudományos film kíséri. Az egyik a tenger állatvilágát mutatja be, gyönyörű színes kivitelben: a másik a sebes mozgás technikáját reprodukálja szédítő berendezéssel. Mindemellett egy külön szenzációja is van a mai műsornak. Andrassy Géza gróf parnói uradalmában a télen tartott nagy falkavadászat képei lesznek láthatók. A filmen a magyar főúri világ minden jelese meg van örökítve. 3

* Nilus királynője — utoljára. (Az Apolló nagy slágere.) Napról-napra fokozódik az az érdeklődés, amely a közönség körében megnyilvánult az Apolló-színház nagy eseménye, a Nilus királynője iránt. Érthető ez, hiszen aki végignézte ezt a grandiózus, csodás művészettel megalkotott filmet, az nem tud felszabadulni a hatása alól s nem tudja megállni, hogy elragadtatásának mások előtt kifejezést ne adjon. Ez a spontán megnyilvánuló, őszintén kiérdemelt reklám viszi az embereket az Apolló-színházba, amelyben ma, a Nilus királynőjének harmadik napján, alig lehetett helyet kapni, annyira zsúfolva volt a nézőtér. Mély érzéseket vált ki ez a klasszikus történelmi dráma, amelynek központjában a nagystilű asszony, Kleopatra királynő áll, akinek egyéni hibái egyszersmind a kor hibái voltak. Az, hogy ő Julius Cézár magához láncolta, miként később Marcus Antonius is le-

bilineselte és ennek halála után kísérletet tett arra, hogy Octaviust is büvkörébe vonja, mindez e szépséges asszony csodás érzékiségében és sajátosan félelmes uralomvágyában rejlik s mindez pompásan érvényesül a csodás filmen. Nilus királynője holnap, pénteken kerül utoljára vetítésre. 4256

* Kerpel kölcsönkönyvtára számos újdonsággal bővült. Vidékre is pontos kiszolgálás. A könyvek tiszták, Havi díj K. 1'40, vagy kötetenkint 10 f. Ugyanott zenemű-kölcsönző is. 291

* Az összes könyv- és hangjegy-ujdonságok Kerpelnél. 291

„II. Rózsa Sándor — főispán”

(A dubokai kastély titka. — Szemző Gyula sajtópöre.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, február 5.

Nagy feltűnést keltő rágalmozási sajtópört tárgyalat szerdán egész nap a törvényszék esküdtbirósága. Ifj. Szemző Gyula volt bajai főispán négyrendbeli nyomtatvány útján elkövetett rágalmozásért sajtópört indított Burnáty Pál harminnyolc éves uradalmi intéző ellen, aki neki gazdatisztje volt és aki a Friss Hírek című szegedi napilap 1910. szeptember 8-iki számában II. Rózsa Sándor — főispán fő- és különböző alcímek alatt leleplező cikket tett közé Szemző Gyuláról, közölve a lap első oldalán a főispán jólsikerült fényképét is. A cikk mint a bácskai puszták haramiáját, mint valóságos Rózsa Sándort mutatta be Szemzőt.

A szegedi királyi ügyészség közérdekből vette át a vád képviselőt és vádiratot adott ki a cikk szerzője ellen. A volt főispán nem jelent meg a tárgyaláson.

Burnáty Pál a kihallgatás során előadta, hogy a cikk adatait bizonyítani tudja és kívánja. Szemzőt — ugymond — erkölcsileg és anyagiilag tönkretette. De nemcsak vele járt el így, hanem kedveseivel is, akik pedig sűrűn váltakoztak a dubokai kastélyban. Mikor Szemző rájuk unt, elkergette őket, bünvádi pörökkel molesztálta valamennyit. Ennek megvilágítására elmondta a vádló egy kassai leány esetét, akit a kolostorból csalt el a főispán. Előadta, hogy Az Ujság című budapesti lapban egy nap apróhirdetés jelent meg, amelyben egy vagyonos kolozsvári cukorgyáros tisztamultu leányzót keres könyvelőnek. A kassai leány jelentkezett. A gyáros, aki Szemző volt, levelezésbe bocsájtkozott vele, fényképet kért tőle, majd meghívta bemutatkozásra. Zomborban, a Kossuth Lajos-utca 9. számú házban, ahol Vojnich István báró, Szemző nagybátyja lakik, találkoztak is. Szemző gyárosként mutatkozott be az ártatlan leánynak, akit elvitt az „irodájába” Duboka-pusztára. Hat hét múlva ráunt és ekkor, hogy szabaduljon tőle, ráfogta a leányra, hogy föltörte az íróasztalát és elvitte a leveleit.

A szegény leány szabadkozott, majd sirt, térdén állva könyörgött a főispánnak, hogy ne tegye őt tönkre. Nem volt kegyelem. Szemző csak úgy volt hajlandó megbocsájtani, ha a leány nyomban elhagyja a kastélyt. Harminc korona utiköltséget kapott és tönkretetten távozott. Még cifrább az angyalcsinálásban való részesség vádja, amelyet a vádlott állítólag szintén bizonyítani tud. Egy zombori leányt szintén elcsábított a főispán. 1909. január 30-án Kossuthfalván egy kuruzsló asszony operációt végzett a leányon, aki beteg lett és kénytelen volt magát fölvetetni Sántha György dr. főorvos szanatóriumába, ahol 1910. február 14-ig feküdt betegen. A gyógykezelés költségét, 240 koronát, Szemző fizette, akinek tudtával történt a dolog. Egy másik leánnyal hasonló eset történt. Egy bácskai lakos feleségét száz forint ígééréssel akarta rábírtani arra, hogy a sze-

retője legyen. Mikor ez nem sikerül, kidobta az asszony férjét a gazdaságból. Elmondta még a vádlott, hogy amikor Szemző egy bécsi vadkereskedőt kastélyában fogvatartott, jelszót adott ki a cselédségnek, mert a szoba ajtajába fegyveres őrszót állított és csak az léphette át a küszöböt, aki a jelszót tudta.

— Mi volt a jelszó? — kérdezte Hevessy elnök.

A vádlott körülnéz, vajon vannak-e nők is a teremben. Mivel nem voltak, kimondta azt a drasztikus kifejezést, amelyet Szemző Gyula jelszóként használt.

Az esküdtekre látható hatást tett az a sok adat, levél, okirat, feljelentés, amit bár az ügyész heves ellenzésére felolvastatott az elnök. Délután került csak sor a védő felszólalására, aki hatalmas bizonyító adatot tárt az esküdtek elé.

Kállai Emil dr. védő mintegy százötven kihallgatását indítványozta az állított tények vonatkozásán. Kérte többek között Hedervary grófnak és Tisza István grófnak kihallgatását arra nézve, hogy Szemzőt azért ejtette el a kormány, mert tisztában volt viselt dolgaival. Kérte Szemző Gyuláné született Ungár Piroska kihallgatását.

Becsey Károly dr., Burnáty másik védője kérte Vaszkó Endre dr. szabadkai királyi vezető ügyésznek kihallgatását arra nézve, hogy az igazságügyminiszter egyenes utasítására ejtette el a Szemző ellen hamis esküre való rablás és zsarolás címén tett feljelentésre a vadat. Kérte azonkívül magának Szemző Gyulának, mint tanunak a kihallgatását, hogy az esküdtek meztelenre vetkőztetve láthassák a kérdések keresztüztében Szemzőt.

A bíróság késő este hozta meg a döntését, hosszas tanácskozás után. Elrendelte a Szemző ellen tett bünygyi feljelentéseknek és végzéseknél beszerzését a szegedi, szabadkai, zombori és újvidéki törvényszékektől, járásbíró-ságoktól. Ezenkívül iratokat szereznek be a szegedi táblától és a királyi Kuriától. Továbbá elrendelte a bíróság Szemző Gyula jelenleg szatmari földbirtokosnak tanuként való kihallgatását és őt a kitűzendő újabb tárgyalásra, a melyen a bizonyítás elrendelése tárgyában is döntenek, személyes megjelenésre kötelezte.

MULATSÁGOK.

(=) A Polgári Jótékony Nőegylet szombati műsoros tea-estélye elé eddig még alig tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendkívüli érdeklődést igazolja, hogy már napokkal ezelőtt csaknem az összes jegyek elkeltek s ma már csak igen korlátozott számban kaphatók jegyek. Az eddig eladott jegyekből is megállapítható, hogy ezernél jóval több résztvevője lesz a páratlanul nagyüzabásu estélynek. Holnap, péntek reggeltől kezdve 1 koronás állóhely-jegyek is kaphatók, melyek ugy a földszintre, mint az erkélyre is érvényesek. Ma volt a kulturpalota nagytermében a rendezőpróba, amely nagyszerűen sikerült. Kellemes feltűnést keltett a Köpf Kálmán dr. által szerzett kiűnő nyitány, melyet a talentumos szerző maga dirigált nagy tetszés mellett. Holnap, pénteken délután négy órakor lesz az estély főpróbája, amelyen az egész műsor elő lesz adva, épen ezért kéri a rendezőség az összes szereplőket a pontos megjelenésre. A szombati estély pont nyolc órakor kezdődik, azután a nagyterem ajtóit lezárják.

(=) Az aradi tanítótestület a segélyalap javára február hó 14-én, a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében hangversennyel egybekötött táncestélyt rendeznek. Belépő-díj: személyenkint 3 korona, karzatjegy 2 korona. Jegyek az összes

aradi tanítók és tanítónőknél, ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és este a pénztárnál kaphatók. A hangverseny este 8 és fél órakor kezdődik.

(=) Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete február hó huszonnyolcadikán műsoros estével összekötött nagyszabású táncmulatságot rendez. A műsor összeállításán — mely a tradícióhoz híven az idén is elsőrendű és nagyszabású lesz — most fáradozik a rendezőség.

(=) Estély a Kossuth-kut javára. A Kossuth-asztaltársaság vezetősége ma Varjassy Lajos polgármesternél értekezletet tartott, hogy a Kossuth-parkba tervezett diszkut költségeinek előteremtéséről tanácskozzék. Ugy határoztak, hogy március 14-én a kulturpalotába nagyszabású műsoros estélyt rendeznek. Az előkészítéssel megbizottak legközelebb nyilvánosságra hozzák a programot.

Letartóztatás táncgőzés közben.

(Fiatalkorú bűnösök az aradi rendőrségen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, február 5.

Ma este nyolc órakor a temesvári rendőrségtől távirat érkezett az aradi rendőrséghez, amelyben egy Aradra szökött fiatalember kinyomozását kéri. Egy temesvári vendéglősnek fiatalkorú fia a szökevény, aki azonban nem üres kézzel távozott szülei házából. Édesapja a tegnapi nap folyamán hétszáz koronát adott át neki azzal az utasítással, hogy a pénzt tegye postára. A fiu ehelyett megszökött a rábizott hétszáz koronával s mint a távirat jelezte, minden valószínűség szerint Arad felé vette útját.

A temesvári rendőrség táviratának vétele után Szoepkovszky Teofil ügyeletes rendőrhadnagy azonnal megbizta Horvát Gyula detektívét, hogy járja sorba a kávéházakat s az éjjeli mulatókat, mert biztosra vehető, hogy a fiu ilyen helyen tartózkodik. A kutatásnak csakhamar meg is lett az eredménye. Az egyik éjjeli mulatóhelyen a detektív a küldött személyleírás alapján ráakadt az ifjura, aki javában táncgőzött, amikor a detektív a helyiségbe lépett. A táncot félbe kellett szakítani s a megrémült fiatalembert a detektív előállította a rendőrségre, ahol kihallgatták. Bevallotta, hogy édesapja hétszáz koronát bízott rá és ő a pénzzel megszökött. Százhatvan koronából ruhát, cipőt és egyéb felszereléseket vásárolt, kétszázhusz koronát pedig Aradon, ahová már tegnap este megérkezett, elmulatott. A fenmaradó háromszázhusz koronát megtalálták nála.

A fiatalember az éjszakát még a rendőrségen tölti, holnap reggel pedig átkísérik a fiatalkorúak bíróságához.

Egy másik fiatalkorú szökevény is foglalkoztatta ma a rendőrséget. Egy bogsánbányai mulakatos fordult azzal a kéréssel az aradi rendőrséghez, hogy kutassák fel kiskorú fiát, aki egy „félvilági“ nővel megszökött hazulról s valószínűleg Aradra jött, mert a nő, aki szökésre csábította, aradi. A csatolt fénykép mását meg is találták a nyilvántartásban, de a nő két évvel ezelőtt élt Aradon, hogy azóta hova lett, nem tudják. A rendőrség megindította a nyomozást a fiu felkutatására.

Egy fiatalkorú leány is került ma az ügyeletes rendőrhadnagy elé. Néhány nappal ezelőtt egy aradi leány feljelentést tett a rendőrségen ellene, hogy ellopta ezüst ridiküljét. A feljelentés alapján a rendőrség kereste a még egészen fiatal leánykát, s egy rendőr ma a Görbe-

uteában rá is akadt és előállította. Tagadta, hogy ő lopta volna el az ezüst ridikült, de bevallotta, hogy már hat hónapja erkölcstelen életmódot folytat. A rossz utra tévedt kis leány felett szintén a fiatalkorúak bírósága fog ítélni. A fiatal bűnösök egyikének a nevét sem írhatjuk ki a fiatalkorúakról szóló törvény értelmében.

Hatszáz ezer korona végkielégítés.

(A milliomos és barátjáné.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, február 5.

A főváros egyik előkelő ügyvédi irodájában néhány nap előtt érdekes ajándékozási szerződést kötöttek. Az ügyvédnél régi kliense: a magyar pénzügyvilág egyik kiváló és nagy szerepet vivő vezérembere jelent meg. Autón robogott a Lipótváros legelőkelőbb részében levő ügyvédi iroda elé, ahová kis idő múlva ugyancsak autón — saját autóján, óriási szürke medvebundás sofförrel — meg egy látogató érkezett: látszólag nagyon egyszerűen öltözött, de valójában vagyont érő prémekbe burkolt, mogyorónyi briliánsokkal ékes gyönyörű fekete nő.

Akik az előkelő Budapest szerelmi titkaiban otthonosak és a nagy urak gyöngéd vonzalmait nyilván tartják, azok már régóta tudnak arról, hogy a bájos hölgy a dúsgazdag pénzember segítségével öltözködik olyan fejedelmi egyszerűséggel és tart fényűző pompával berendezett lakást, autót. A nagyon beavatottak arról is suttoztak, hogy az évek óta tartó gyöngéd viszony nemrég megbomlott a méltóságos ur és barátjáné között. A szenvedélyes szépségű fekete leánynak egy a fővárosban vendégszerepelt híres művész megzavarta a szigorúan számító eszét és a gazdag pártfogó szigorúan vette a hütlenséget: értékre adta barátjáné, hogy vége közöttük mindennek.

A szakítás után az ügyvéd párnázott ajtaju dolgozószobájában találkozott először az érdekes pár és a milliomos itt gavalléros ajánlattal lépett a volt barátjáné elé. Hajlandó — mondotta — megfelelő végkielégítéssel kárpótolni a megszünt barátságért a szép hölgyet, ha bizonyos leveleket, irásokat és fényképet visszaszolgáltathat, továbbá írásban ígéretet tesz, hogy nem fog soha semminő formában kellemtelenkedni egykori barátjának. A briliánsoktól csillogó hölgy készségesen beleegyezett mindenbe és az ügyvéd nyomában írásba is foglalta a megállapodást. A mikor azután arra került a sor, hogy írásba foglalják a végkielégítés összegét, egy kis meglepetés történt.

— Milyen összeget parancsol méltóságod? — kérdezte az ügyvéd.

— Irjon — szólt hidegen a pénzember — irjon be mondjuk: hatszáz ezer koronát. Elég lesz?

A ragyogó demimondot annyira meglepte ez a kijelentés, hogy nem tudott szólui, csak intett, hogy beleegyezik. A hatszáz ezer koronáról szóló ajándékozási szerződést ezután mind a ketten aláírták. A fővárosi nagy kurtizánok az előkelő éjszakai világban most egyébről sem beszélnek, mint a kis pályatársnőjük nagy szerencséséről, a hatszáz ezer koronás végkielégítéséről. Az előkelő barát azonban könnyen ajándékozhatott egész főnyereményt a hülsen hölgynek, mert csekély — husz millió korona vagyona van.

Kétszer megadóztatott aradi borkereskedők.

(A pénzügyminiszter szigorú rendelete.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad február 5.

Az aradi borkereskedőket rendkívül súlyosan érinti az a pénzügyigazgatósági végzés, amelyet ma bocsátott ki Róka József pénzügyigazgató. Mint az Aradi Közlöny megírta néhány hét előtt: Kuzman Dénes pénzügyigazgatósági titkár helytelennek találta a városi fogyasztási adóhivatal kezelési rendjét és azt igyekezett kideríteni, hogy Aradról igen jelentékeny mennyiségű bor adózás nélkül kerül ki. A szabad pincészet jogát megváltó és erre évről-évre egyezséget kötő aradi borkereskedők ugyanis huszonöt év óta érvényben levő gyakorlat szerint adózás nélkül vihettek ki Aradról ötven liternél kisebb bormennyiséget is, ami igazságos volt, mert a kivitt bort így nem adóztatták meg kétszer: Aradon is és ott is, ahová a bort bevitték.

A pénzügyi titkár azonban a múlt év őszén sorra járta az aradi borkereskedőket, elkérte és átnézte a borkönyveket. A borkereskedők készséggel bemutatták Kuzmann titkárnak a könyveket, mert nem tudták, hogy a titkár ezt csak a kereskedelmi vagy földművelési minisztertől nyert felhatalmazás alapján nézhetné meg. A borkereskedők könyveiből ezután a titkár adatokat jegyzett ki arra, milyen nagy az ötven literen alóli mennyiségekben adózatlanul kikerülő bormennyiség. Együttal pedig előterjesztést tett, hogy az 1913. év első felében így kivitt körülbelül 1350 hektoliter bor állami és városi fogyasztási adóját szedjék be.

Amint ismeretes: az aradi bortermelők és szőlősgazdák küldöttséggel keresték fel Róka József pénzügyigazgatót, valamint Varjassy Lajos polgármestert, akiket arra kértek, hogy az ötven literen alóli borexportnál az eddigi rendet tartsák fenn. A pénzügyigazgató nagy jóindulattal és előzékenységgel, foglalkozott a bortermelők kérésével és elvben hozzájárult ahhoz, hogy az adómentességet a kisebb mennyiségre kiterjessék. Mialatt azonban a bortermelők és a városi adóhivatal vezetősége között az 1914. évre az egyezségi tárgyalások folytak, a bortermelőkre igen kedvezőtlen pénzügyminiszteri rendelet érkezett Aradra.

Kuzmann titkár elaborátumát ugyanis felterjesztették a pénzügyminisztériumba, ahol röviden intézték el az ügyet: hozzájárultak ahhoz, hogy a borkereskedőktől a körülbelül huszonegyezer korona félevesi fogyasztási adót visszamenőleg beszedjék. A pénzügyminiszter leirata mellé egyúttal csatolt egyezségi mintát is azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben az aradi pénzügyigazgatóság még az 1914. évre nem hagyta volna jóvá a bortermelők egyezségeit, akkor csak a megküldött mintának megfelelő egyezséget kössön. Természetesen ebben az egyezségi mintában szó sincsen az ötven literen alóli bormennyiség adókedvezményes kivételéről. Két nappal a miniszteri rendelet után terjesztette a városi fogyasztási adóhivatal a pénzügyigazgató elé az egyezségeket, amelyeket így már nem hagyhatott jóvá Róka József.

A pénzügyminiszter döntése alapján ma küldte szét Róka pénzügyigazgató a Kuzmann titkár adataiból adófizetésre kötelezett aradi borkereskedőknek végzését, amelyben a tizenhárom aradi borkereskedőt összesen 21.000 korona fogyasztási adónak tizenöt nap alatt végrehajtás terhe alatt befizetésére szólítja fel.

A huszonegyezer koronából a legnagyobb rész Domány József bortermelőt és kereskedőt terheli, aki Kuzmann tikkár megállapítása szerint felév alatt 1279 hektoliter bort expedált ötven literen alóli mennyiségekben és ezért tizenhatezer néhány száz korona állami és ezerhatszáz korona városi fogyasztási adót követel most a pénzügyigazgatóság. A többi tizenkét borkereskedő 147—30 és még kevesebb hektoliter után tartozna adót fizetni.

Előrelátható azonban, hogy a borkereskedők nem nyugosznak bele a pénzügyigazgatóság végzésébe, amely nem csupán azt jelenti, hogy most tizenöt nap alatt huszonegyezer koronát kell befizetniük, olyan bormennyiség után, amelyet már egyszer — az importálás helyén — megadóztattak, hanem azt is, hogy az eladott ötven literen alóli bormennyiségek után öt évre visszamenőleg megadóztatják a kereskedőket. A bortermelők legközelebb értekezletet tartanak ebben a tárgyban és Tisza István gróf miniszterelnökhöz fordulnak sérelmeik orvoslásáért.

HIREK.

Öngyilkos lett az eltűnt adótiszt.

— Kártyaadósságok elől a halálba. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 5.

Hirt adtunk ma arról, hogy Koszorus Lajos borosjenői adótiszt február elsején eltűnt a községből, Aradra jött és innen levelet írt feleségének, amelyben bejelentette, hogy öngyilkos lesz. Az adótiszt aradi tartózkodása alatt a Vadászúrt szállodában lakott, de mire a borosjenői előjáróság értesítette az aradi rendőrséget a készülő öngyilkosságról, Koszorus már elutazott Aradról és nem sikerült megállapítani tartózkodási helyét. Csak ma kapott róla hirt a borosjenői előjáróság: egy szegedi távirat jeleni, hogy egy ottani szállodában végrehajtotta sötét tervét: *tegnap éjjel a szálloda egyik szobájában agyonlőtte magát és rögtön meghalt.*

Az öngyilkos adótiszt egy évvel ezelőtt került Borosjenőre. Előző állomása Világos volt, itt évekig működött, mint adótiszt s hivatalában pontos, megbízható, szorgalmas embernek ismerte mindenki. De egy szenvedélye volt: a kártya. Szabad idejét többnyire kártyázással töltötte, és mivel állandó balszerencsével játszott, veszteségei gyakran egy havi fizetését meghaladó összeget tettek ki, világosi tartózkodása alatt teljesen eladósodott. Egy évvel ezelőtt helyezték át Borosjenőre s hivatalában itt is ép oly pontosan végezte kötelességeit, mint Világoson. De kártyaszünetétől itt sem tudott megszabadulni, ahol csak szerét tehette, játszott, de a szerencse itt sem szegődött hozzá. Február elsején Koszorus még felvette fizetését, lakbérnegyedét is ebben a hónapban kapta meg s így tekintélyes összeg volt nála, amelyet minden valószínűség szerint szintén elkártyáztott s ekkor szánta rá magát az öngyilkosságra, amelyet több napi nehéz lelki tusa után tegnap éjszaka Szegeden végrehajtott.

A tragikus véget ért adótiszt családja iránt nagy részvét nyilvánult meg a községben. A temetésre vonatkozólag intézkedés még nem történt.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Az időjárásban lényeges változás nem várható. — Sürgönyprognozisz: Változás nem várható.

— A király Meránban. *Insbruckból* jelentik: Az *Insbrucker Nachrichten* Meránból arról értesül, hogy 6 felsége tavasszal pár hétre Meránba érkezik, mivel orvosai nyomtatékosan ajánlották, hogy délszaki, meleg éghajlatra vonuljon.

— Marsall tanács. *Bécsből* jelentik: A király elnöklésével tárgyaló marsall-tanács mai ülése délután 5 óráig tartott. Hosszabb időt vett igénybe a vezérő tábornok *conduitejéről* szóló jegyzőkönyv felülvizsgálása. A mai tanácskozás tárgya két újabb hadtest felállítására volt. A tárgyalást holnap folytatják. Minthogy a tavasszal életbe lép a 35 éves katonai szolgálat, a hadvezetőség az összes negyven éve szolgáló tábornokokat nyugdíjazni akarja.

— Az angol király nem megy Bécsbe. *Londonból* jelentik: Illetékes helyről megegyezik azt a hirt, hogy az angol királyi pár tavasszal meglátogatja Bécsben *Ferenc József* királyt. A királyi pár utazására nincs még diszpozíció.

— A hadtestparancsnok Aradon. *Zweinstammi Meixner Ottó*, gyalogsági tábornok, a hetedik hadtest parancsnoka *Hoffmann Pál* vezérkari százados és benedekfalvi *Detrich Gyula* főhadnagy kíséretében ma délután Aradra érkezett és részt vett a várban rendezett hadijátékokon. A hadtestparancsnok tiszteletére az aradi tisztikarok részvételével ma este a Fehér Kereszt nagytermében vacsora volt. A hadtestparancsnok holnap a csapatokat, a kórházat és a fegyintézetet szemléli meg.

— A horvát képviselők látogatásai. *Budapestről* jelentik: A horvát képviselők ma este megjelentek az ellenzéki pártkörökben. A függetlenségi pártkörben sem *Apponyi Albert* gróf, sem *Justh Gyula* nem volt jelen, mivel a látogatásról előzetesen nem kaptak hivatalos értesítést. Az alkotmány-pártban *Andrássy Gyula* gróf fogadta őket. A küldöttség hangsúlyozta, hogy látogatásával, csak udvarias kötelezettségének tesz eleget.

— Meggyógyult vármegyei főtisztviselő. Január közepén hirt adtunk arról, hogy *Darányi János*, Arad megye tb. főszolgabíráját súlyos betegen egy fővárosi szanatóriumba szállították, ahol *Winternitz Arnold* dr. egyetemi magántanár vakbéloperációt végzett rajta. A szimpatikus megyei tisztviselő állapota az operáció után gyorsan javult és tegnap már hazatérhetett a szanatóriumból Aradra, nem sokára pedig hivatalát is újra elfoglalhatja.

— Egy bíró tragédiája. *Szarvasról* jelentik: *Tömöri Lajos*, a gyulai törvényszék fiatal bírája már hosszú idő óta súlyos ideg-bajban szenvedett. Mégis ezideig pontosan teljesítette hivatalos kötelességét, bár ítéletein gyakran meglátszott, hogy gondolkodásmódja nem egészen normális. Tegnap kitört rajta az őrzöngés. Nagynehezen sikerült a beteg bírót lefogni, mire beszállították a közkörház elmeosztályába.

— Kruppék kölcsöne Törökországnak. *Párisból* jelentik: A *Temps* arról értesült, hogy a Krupp-gyár és a török kormány között tárgyalások folynak egy nagyobb pénzügyi tranzakció keresztülvételére. Hír szerint a Krupp-gyár nagyobb kölcsönt folyósítana a török kormánynak, mellyel lehetővé tenné a kölcsönszaporítások által támadt pillanatnyi nehézségek megszüntetését. A török kormány kötelezné magát, hogy a gyárnál újabb megrendeléseket tesz és egy régebbi rendelést átvenne. A *Le Matin* ötven millió frankra tartja a folyósítandó előleget.

— Nem parancsol a magyar bíróság. *Eszékről* jelentik: A székszárdi törvényszék kielégítési végrehajtást rendelt el az eszéki oukorgyár ellen mintegy félmillió korona erejéig. A gyár minden eszközt felhasznál, hogy a végrehajtást megbúsítsa. Az első kifogásuk az volt, hogy a horvát bíróság magyar ítéletet nem hajthat végre. Ennek megállapítására a gyár a végrehajtási eljárás egy napra való felfüggesztését kérte. A bíróság tárgyalást tűzött ki. Itt *Gonda Henrik* dr. budapesti ügyvéd tiltakozott az ellen, hogy a horvát bíróság ennek a kérdésnek érdemi tárgyalásába bocsátkozzék, mert a fennálló törvények szerint a magyar bíróság ítéleteit a horvát bíróságok is feltétlenül kötelesek végrehajtani. A horvát bíróság el is rendelte a végrehajtást a gyár ellen. Mikor a végrehajtó a becsüssel és dr. *Klein* közjegyzővel megjelent a gyárban, minden zárva talált. *Brachfed* dr., a gyár ügyvezető igazgatója kiüzente, hogy 6 senkit sem bocsát be a gyár területére és nem engedi meg a végrehajtást. A közjegyző értesítette a gyárat, hogy a végrehajtás folytatását egy napra felfüggeszti, de ekkor fegyveres erővel szerez érvényt a bírói ítéletnek.

— Ha a város üzemet kezel. *Makóról* jelentik: Annak idején, mikor Makó gyors fejlődésnek indult, megállapította egyetlen közlekedési üzemet, a téglagyárat is. A gyár alapításakor a várost az a cél vezette, hogy leküzdje a téglauzsort. A pillanatnyi cél sikerült is: a városi téglagyár rendes árakra szorította a téglauzsorásokat. Az építkezés virágzásnak indult, de maga a gyár sehogysem hajtott jövedelmet. A képviselőtestület évről-évre megpendítette a bérbeadás kérdését, de mindég akadtak akik hangoztatták, hogy a város egyetlen közlekedési üzemet ne adják idegen kézre. Nemrégiben kineveztek a gyár élére egy iniezőt, a kinek működésétől az üzem felvirágzását várták. A gyár üzemet most vizsgálták fölül és óriási hiányokat konstataáltak. Pénzben nem volt hiba, de százazrekre rugó kiégett téglát nem találtak sehol. A polgármester nyomban felfüggesztette az intézőt. A város most már annyi sikertelen próbálkozás után mégis kénytelen lesz bérbeadni a téglagyárat.

— A vonat elé ugrott. *Szabadkáról* jelentik: A Budapestről Szabadka felé haladó gyorsvonatot szerdán *Pirtó* állomás közelében hirtelen megállították. A teljes sebességgel haladó vonat egy uriasan öltözött nő testén haladt keresztül, a ki abban a pillanatban ugrott a sínre, mikor a vonat már csak néhány lépésnyire volt tőle. Az utasok és a személyzet visszaszaladtak az eset helyére és a környékbeliekkel megállapították, hogy az uri osztályhoz tartozó nő ott teljesen ismeretlen. A lokomotívvezető elmondotta, hogy észrevette mintegy kétszáz lépésnyi távolságból, hogy valaki közeledik a sín között, füttentett és figyelmeztetésül és erre a nő elhagyta a pályát. Amde tovább is a töltésen maradt is csak közvetlenül a vonat odaérkezte előtt ugrott a sínekre. A holttestet bevitték Halasra, hol a csendőrség kutatja kiletét, hogy személyazonosságát megállapíthassa.

— A milliomos és a színésznő. *Londonból* jelentik: *Newyorkból* jelentik: Nagy föltűnést kelt itt *Guille* milliomos letartóztatása. A milliomos letartóztatását *Borden* színésznő kérte, mert *Guille* házasságot ígért neki, de nem tartotta meg ígéretét. *Borden* kisasszony ötvenezer dollár kártérítést kér: *Guille*t azért tartóztatták le, mert félték, hogy meg fog szökni, de ötvenezer dollár óvadék fejében szabadon bocsátották.

— Nyilatkozat. Kádas Lajos dr. ellen hatóság elleni erőszak büntette és egyéb bűncselekmények miatt az aradi királyi ügyészségnél Nagy Sándor dr. ügyvédem által a bűnvádi feljelentést megtettem s így természetes, hogy Kádas Lajos dr.-ral nekem semmi dolgom, mert vele majd a bíróság fog végezni. Nem is szándékoztam ennél fogva az ügynek semmiféle további pertraktálásába belemenni, de mivel Kádas Lajos dr. újabb bűncselekményt, nevezetesen rágalmozást követett el ellenem a Függetlenség február 5-i számában, röviden mégis reflektálni kívánok ezen hírlapi közleményre. A Függetlenség tegnapi számában azt állítja Kádas Lajos dr., mintha én az „Az Újság” c. budapesti laphoz hamis jegyzőkönyvet küldtem volna be, melyben két tanár társamat úgy tüntetem fel, mint akik előtt még a múlt évi október 13-án kijelentettem azon készségemet, hogy Kádas Lajos dr. rendelkezésére állok. A nagy „hamisítás” abban, hogy ilyen jegyzőkönyv nem létezik. Nos, én is kijelentem, hogy a kezeim között levő és tanár társaim által aláírt tanusítványoknak nem jegyzőkönyv a címe, hanem levélalakban van az hozzám intézve. Készséggel bocsátom bárkinek rendelkezésére, olvassa el bárki tanár társaimnak hozzám intézett levelét, hasonlítsa össze az „Az Újság”-ban megjelent és jegyzőkönyv címmel ellátott tanusítvánnyal, hogy a legteljesebb valóságnak felel meg minden állításom. Nevezetesen tény, hogy múlt évi október 13-án két tanum is ott járt Kádas Lajos lakásán, tény, hogy oly célból mentünk oda, hogy felajánljam, hogy rendelkezésére állok, tény, hogy ezen körülményekről tanár társaim aláírásukkal ellátva nekem tanusítványt adtak, tehát tény, hogy Kádas Lajos dr. tőlem nem kért az állítólagos sérülésére elégtételt és tény, hogy én soha nem bujkáltam előle. Mindezeket tulajdonképpen csak azért teszem közzé, hogy senki se akadjon, aki Kádas Lajos dr. ellenkező állításait akceptálja. Természetes, hogy ezen újabb bűncselekménye miatt megteszem ellene rágalmozásért is az újabb feljelentést. Felesleges talán kijelentem, hogy bármit írna vagy íratna Kádas Lajos dr., ezután semmiféle állítására nem reflektálok. Dr. Polgár Gy. Ódon.

— Farkasok Arad határában. Az aradi vármegyeházán ma délelőtt szokatlan ügyiratot iktattak: a két soros aktához mellékletnek egy leölt farkast mutatott be Szavics István kürtösi gazda, aki a farkast tegnap este az aradi határ közelében, a kürtösi Hámory-féle gazdaságban ejtette el. A régi jó szokás szerint az elejtett kártékony vadakkal a megyének számolnak a szerencsés vadászok, akiknek díjazás jár a duvadért. A farkaalóvó gazdának husz koronát utalt ki Dálnoky-Nagy Lajos dr. alispán, de ezenkívül visszaadták a farkast is, amelynek bundáját értékesítheti. Arad környékén már a múlt héten is láttak mikelakai fuvarosok kóbor farkasokat, melyeket a hó és nagy hideg kerget lakottabb tájakra.

— Családirtás. Küstendből jelentik: Borzalmas családi dráma történt ma itt. Reggel négy órakor a vasuti síneken szétroncsolt testtel találták Lehmann Emil kocsis holttestét. Midőn a rendőrség emberei lakására mentek, hogy a családot a szerencsétlenségről értesítsék, a lakást nyitva találták és egyik szobában feküdt felmetszett nyakkal Lehmann felesége, egy három, és egy öt éves fiúgyermek, egy három és egy tizennégy éves leánygyermek. Valószínűnek tartják, hogy a kocsis pillanatnyi elmezavarában követte el az ötszörös gyilkosságot és azután a vonat elé vetette magát.

— Adomány. A harmadik kerületi Polgári kör husz koronát adományozott az „Aradi Újságírók Segítő Egyesületének”. A nemes adományért ezután mond köszönetet az elnökség.

— Eljegyzés. Deosy Sándor aradi mérnök eljegyezte Liptay Katinkát.

— Mérgezéssel vádolnak egy igazgatót. Francenzbadból jelentik: Habel Ferenc dr. hivataligazgató ellen, a ki megszökött, a kerületi törvényszék körözőlevelet adott ki hűtlen kezelés, csalás, okirathamisítás, hivatalos hatalommal való visszaélés és megmérgezés büntette, valamint e büntettekben való részesség miatt. Tavaly három napi betegség után elhunyt Diesel dr. francenzbádi orvos, állítólag szívszélhűdés következtében. Most kiásták a holttestet és belső részeit a páragai egyetemi klinikára küldték megvizsgálás végett, mert azt hiszik, hogy Diesel dr-t a megszökött Habel tette el láb alól méreggel. Habelnek ugyanis viszonya volt Diesel feleségével és arra is rájöttek, hogy Diesel végrendeletében feleségére hagyta vagyonának hasznélvezetét özvegysege idejére. Ezt Habel úgy javította ki, hogy egész életére. Habel ugyanakkor megakart mérgezni feleségét is, aki ellen már folyt a válópör.

— Kés és revolver a színházban. Lisszabomból jelentik: Tegnap az Unie-Színházban nagy zavargás volt, amelyben sokan megsebesültek. Az előadás közben fölállt egy ember, kijelentette, hogy elbocsátott vasuti hivatalnok, majd fölugrott a színpadra és nagy beszédet mondott a közönségnek, amelyben hevesen megtámadta Koszta miniszterelnököt és a vasuti társaságot. Koszta hívei és a szónokló vasuti hivatalnok elbarátai között nagy verekedés támadt. Előkerültek a kések és revolverek is. Az előadást természetesen azonnal félbeszakították. A rendőrség behatolt a színházba és szembeszállt Koszta ellenfeleivel. Mind a két részen igen sokan megsebesültek. A rendet csak egy óra múlva lehetett helyreállítani.

— Tartalékos tisztek továbbképző tanfolyama. A közös hadsereghez tartozó tartalékos tisztek és tisztjelöltek értesítettek, hogy a folyó évi február hó 9-ére tervezett közös harcászati lövészet közbejött akadályok miatt egy későbbi időre halasztatott. Ennek ellenében a legközelebbi továbbképző tanfolyam folyó évi február hó 7-én tartatik meg. Kezdeté délután 6 óra 30 perckor a 33-ik gyalogezred tiszti étkezőjében (vár, parancsnoksági épület, I. emelet.) Öltözet tetszés szerint: egyearuha (zubzony) vagy polgári ruha.

— Köszönetnyilvánítás. Auszterweil László dr. 20 koronát adományozott a néhai dr. Vas Sándorné ravatalára szánt koszorúmegváltása fejében a dispansaire céljaira, mely adományt hálással közölni az elnökség.

— A Kőlcsey-egyesület választmányában tegnap Fényes Dezső alelnök kifogásolta Boross Dezső egyesületi pénztáros működését. A Kőlcsey-egyesület elnöke: Varjassy Árpád nyomban az ülésen védelmére kelt a pénztárosnak, ma pedig külön levélben biztosította arról Boross Dezsőt, hogy lelkiismeretes pénztárosi munkáját csak megelégedéssel és köszönettel fogadhatja az egyesület.

— A katonaság és a strasszburgi lakók. Berlinből jelentik: Strasszurgból jelentik, hogy a katonai hatóság visszavonta a becsületsértés vádját mindama lapokkal szemben, amelyek azt írták, hogy Forstner hadnagy meggyalázta a francia zászlót. A katonák kihallgatása alkalmával ugyanis huszonkét katona megerősítette az újságok közleményét és csak négy katona volt, aki azt mondotta, hogy nem emlékszik az esetre.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 5-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Szűfető: Bauer Gyula kereskedőnek Gyula nevű fia. Tóth Pál gépésznek István nevű fia. Merle Géza mérnöknek Agnes nevű leánya. Paskesz Volda kereskedőnek László nevű fia. Lantos Sándor váltóórnek Mária nevű leánya. Fülöp János fékezőnek Lajos nevű fia. Steiner Vilmos házalónak Gyula nevű fia. Morár Mihály kovácsnak Réza nevű leánya. Ivánics Ádám fékezőnek Sándor nevű fia. Meghalt: Denk Flóra 14 hónapos leány. Szabó Irma 12 napos leány. Rezsencsik Józsefné 73 éves napszámosnő. Házasság nem fordult elő.

— Letár miatt mélyen leszállított árak Fischer-féle Nagy Áruházában, Arad Szabad-ság-tér 12. sz. alatt.

— Postacsomag, ajánlottlevél és utalvány feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában József főherceg-ut 23. sz., a Kossuth-utca szobrával szemben.

— Állarcok és farsangi cikkek Kerpelenél.

TANÜGY.

(—) Gyengeelméjük, gyengétségtől felvétele. A borosjenői gyógypedagógiai nevelő és foglalkoztató állami intézetben, az 1914—15. tanévben több gyengeelméjű és gyengétségtől szenvedő növendék vehető fel. Szegénységük ingyenes elhelyezést nyernek. Prospektust ingyen kaptak az intézet igazgatója: Csapó György.

Osztrák-magyar bank.

Az Osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1913-^{as} második félévre (69. osztalék-összevétel) osztalék fejében

Százegy korona 10 fillér

jár, mely f. é. február 4-én kezdve az Osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézményeinél, valamint minden fiókintézeténél kifizettetik.

Bécs, 1914. évi február hó 3-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kereskedő.

Wolfrum
Hivatalnok.

Schmid
vezetékár.

817 (Utánnyomás nem díjaztaték.)

VIDÉK.

Előjáróság választás. Csütörtökön d. e. 10 órakor volt Almászegres községben az előjárósági választás. Bíró lett *Fracilla János*, egresi birtokos és bankigazgató. Törvénybíró *Nagy Jefka*, pénztárnok *Bogyó Ávrám*, közgyám *Poppa János*, esküdt: *Mika Tivadar*, *Zrencsán Ambrus* és *Ternován Arzén*. A választás egyhangulag a legnagyobb rendben történt meg.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Liceumi előadás.** *Zimmermann Károly* dr. élettani előadását péntek délután 5 órakor tartja meg a kulturpalota kistermében. A szabadliceum nyolc előadására érvényes jegyek egy koronáért a pénztárnál válthatók.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Rátalékszállítás Berlinben.** *Berlinből* jelentik: A berlini birodalmi bank ma a kamatlábat négy és fél százalékról négy százalékra, a lombardrátát öt és félről öt százalékra szállította le.

= **Előadás a Balkánról.** A Magyar Gyár-
iparosok Országos Szövetsége aradi fiókjának február 8-án, vasárnap délelőtt a Kamara nagy üléstermében megtartandó közgyűlése magasra kiemelkedik a közgyűlésnek megszokott keretéből. Azonkívül, hogy *Gratz Gusztáv* dr. orsz. képviselő, a szövetség igazgatója tart nagyszerű előadást az, aktuális iparpolitikai kérdésekről, a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot *Koffler Károly* dr. szövetségi titkárnak az előadása a balkáni tanulmányutjáról, a Balkán államok kereskedelmi, ipari és pénzügyi viszonyairól. A kamara, az aradi Lloyd-társulat, a Kereskedők Köre és az Ipartestület útján Arad összes kereskedőit és iparosait meghívták a közgyűlésre, amelyen más érdeklődőket is szívesen látnak.

= **Uj telefon-kábelek Aradon.** A nagyváradi postaigazgatóság az a törekvése, hogy a felső vezetékeket fokozatosan beszüntesse. A nagy kiadással járó átalakítási munkálatok egyik legfontosabb részét a közel jövőben kezdi meg. Ma volt az új kábel vonal közigazgatási bejárása. Az egyik földalatti vezeték a Károlyi-hídon át Ujaradra, a másik az Acseypalotától a vasúti állomásig húzódik. Az összes érdekeltek beleegyezésüket adták a munkák végrehajtásához.

= **Felesleges postaállomás.** Több aradi polgár azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy az Asztalos- és Simonyi-utcák sarkára kérjen a törvényhatóság a nagyváradi postaigazgatóságtól levél- és csomagfelvevő állomást. A városi közigazgatási-bizottság megkeresésére *Siket Traján* postaigazgató azt felelte, hogy a kérelem nem indokolt, mert a Szabadság-tér 4. számú házban ugy is van ilyen állomás.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tőzsdéi tudósítás.

Budapest, február 5

Készáru.

Amerika egynolccaddal olcsóbb. Kínálat, vételkedv gyenge, 10 ezer mfn. 5 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Dél	2 óra	3 óra
	sávlat	sávlat	sávlat
Buza 1914. áprilisra	12.07-12.08	2.08-2.09	
Buza 1914. májusra	12.02-12.03	12.02-12.03	
Buza 1914. októberre	11.03-11.04	1.05-1.06	
Rozs 1914. áprilisra	9.03-9.04	9.07-9.08	
Rozs 1914. októberre	8.60-8.61	8.60-8.61	
Tengeri 1914. májusra	6.76-6.77	6.78-6.79	
Zab 1914. áprilisra	7.85-7.86	7.84-7.85	
Zab 1914. októberre	7.85-7.86	7.82-7.83	

Az árak 50 kilóként számítva

Budapesti értéktőzsde (február 5.)

Osztrák hitel	— — — — —	644 50
Magyar hitel	— — — — —	851 50
4% koronajáradék	— — — — —	84 75
Osztrák-magyar államvasuti	— — — — —	725.—
Jelzálogbank	— — — — —	457.—
Létszámítolóbank	— — — — —	531 —
Hazai Bank	— — — — —	298 50
Magyar Bank	— — — — —	582 25
Kereskedelmi Bank	— — — — —	8885.—
Rimamurányi	— — — — —	660.—
Salgótarjáni	— — — — —	744 —
Közuti Vasut	— — — — —	636.—
Városi Villamos	— — — — —	845 50

Bécsi értéktőzsde (február 5.)

Osztrák hitel	— — — — —	646 25
Magyar hitel	— — — — —	854 —
Osztrák-magyar államv.	— — — — —	721 75
Déli vasut	— — — — —	104.50

A Temesvári Lloyd-társulat terménycarnokának hivatalos árlégyvése (Arak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914 febr 5 Buza 75 kilogrammos 22 60—22 70, 76 kilogrammos 22 80—22 90, 77 kilogrammos 23 00—23 10, 78 kilogrammos 23 20—23 30. Rozs (prima) 16.30—16.50, (közép) 15.70—15.90. Árpa (sertőző) —, (takarmány) 12.5—12.95, Zab (prima) 13.80—14.00, (közép) 12.00—12.20, Tengeri réz (magyar) —, új 12.30—12.40, (román) régi 18.10—18.20, új 10.30—10.50. Burgonya 100 kgr. (fehér) 4.60—4.80, (rózsza) 7.00—7.50.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1914. évi február 6-án:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

Nagy Cabaret.

Kezdete este 7/8 órákor.

NYILTÉR.

A korzó legforrása' masab' közp n'jában

Szabadság tér 21. sz. a

műteremnek, divatszalonnak, intézeti irodának kiválóan alkalmas

emeleti nagy utcai és egy udvari lakás bérbeadó.

Bővebbet: Reisinger Ferenc dr. irodájában Szabadság-tér 3. sz. 788

Ügyvédi irodák b. figyelmébe.

A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az

Aradi nyomdareszvénytársaság könyvnyomdájában.

Szabó Albert

Ő. Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója

ARAD,

Andrássy-tér 16. szám.

Városi és megyei telefon 239.

Nikotinmentes

Dohány-, szivar-, szivarkaneműek és különlegességek egyedüli elárúsító helye.

Menyasszonyi kelengyékhez konyhaberendezés és háztartási cikkek nagy raktára.

Művészeti kivitelű, valódi márvány-, bronz-, China-ezüst és más kivitelű dísz tárgyak.

Legnagyobb raktár külső és belföldi porcellán- és üvegkészletben.

Legújabb kivitelű villany-, légszesz csillárok petroleumlámpák a legnagyobb választékban.

Wolfram- és gázégők legjobb minőségben.

Épületüvegezés és képkerepezés.

Tüzifa

vaggononkint megrendelhető legjutányosabb árban **Körös-völgyi palinkarakartárnál**

Arad, Andrásy-tér 5. szám
Lloyd-palota.

Ugyanott szilva-, törköly- és seprúpalinka, rum és likör különlegességek kaphatók. 599

6412-1918 tkv szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A körösökényi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság köz-hírré teszi, hogy Rafilla Theodorus déznai lakos végrehajtónak Maris Terentie bajnokfalvai lakos végrehajtást szenved ellent 700 korona kötelezettség és járuléka iránti végrehajtási ügyében az arverést az aradi kir. törvény-szék, illetve a körösökényi kir. járásbíró-ság területén levő, Bajnokfalva határában fekvő és a 1. a bajnokfalvai 53. számú tjkv-ben A I 1-2, 4., 6. sor. (102, 108), 185, 250/b hrsz. a. felvett ház, udvar, kert, rét és szá tőből álló egész ingatlanokra és ezek után járó közös legelő és erdő járandóságokra 643 korona; 2. az ugyanottani 206. sz. tjkvben A. 1. sor 568/393. hrsz. alatt felvett rétből álló egész ingatlanra 217 korona mint ezennel megá-lapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan Bajnokfalva községében 1914. évi március hó 14-ik napjának délelőtti 10 órákor megtartandó nyilvános árverésen a fentebb megá-lapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem fog eladatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény-cikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3888. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékköpes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. tc. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Körösökényben, 1913. évi szeptember hó 14. napján.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Zamaroczy, s. k.
kir. járásbíró.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242

Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fű-szedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villa-nyos cikkeket. 481

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyer-mekeiknek átlátszó, kellemes ízű,

mindig friss: Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviz-kegység biztos megszün-tetésére legjobb szer a **FRIGIN.** Ára ecsettel és uta-sítással 70 fillér.

Depillor-szörvestő.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden al-kalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 korona.

Kötszerek, gummicikkek, és sebészeti eszközök leg-olcsóbb és leg-jobb beszerzési forrása. Az összes létező és friss gyermektápszerek nagy raktára.

BOXLET sterilizáló apparatus és annak egyes alkotórészei külön is állandóan kaphatók.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára: Hajós Árpád

gyógyszertára ARAD, Andrásy-tér 22. sz. 741 (Megyeházzal szemben.)

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek fedezésére.

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Arc-krémek
Illatszerek
Kőlgyporok
Kölni vizek
Fogporok
Fog-krémek

Fogpaszták
Fogkefék
Szájvizek
Szappanok
Hajvizek
Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aradon.

Varosi és megyei telefon 739. Olcsóbb, mint a hatósági szék!

Farkas János

József főherceg-ut 7. alatti jó hírnevű mézárós- és hentes-üzletében kapható:

Leveshus	1.38 K
Szegyhus	1.12 K
Pecsenyehusok	1.52 K
Rostélyos	1.60 K
Vesep csenye	2.- K
Sertésbús	1.40 K
S-rtéskaraj	1.60 K
Sertészsír	1.40 K
Zsír-szalonna	1.32 K
Háj	1.52 K
Borjucomb	2.40 K
Borju e je	1.60 K
Lap cka	2.- K
Kottlett	2.- K
F. stölt szalonna	1.60 K
Pörzsölt szalonna	1.60 K

777 Naponta friss felvágottak. A nagyerdemű közönség szives támogatását kérem.

Halló! Halló!

Uj mézárószék!

É-t-sítem a n é. közörséget, hogy Arad, József főherceg-ut 7. főüzletem mellett egy a mai kor igényeinek megfelelő

növendek-marhahus üzletet

nyitottam, ahol is állandóan árusítom a legjobb minőségű növendek-husokat.

Áraim a következők:

Pecsenyehusok K 1.52
Rostélyosok K 1.40
Gulyáshusok K 1.20

Szives pártfogást kér kitűnő tisztelettel

Farkas János mézárós és hentes. Telefon 739.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

Aradváros mérnöki hivatala a kettős fűtőkályhák és füstcsövek használata által (50) ötven % fűtőanyag megtakarítást ért el! Régi rendszerű kályhák olcsón és rövid idő alatt átalakíthatnak.

Kettős füstcsövek

1. szám kis szobára 5 korona.
2. " közép " 10 "
4. " nagy " 22 "

Füstcsövek raktáron és azonnal kaphatók

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi u. 27.

M. kir. szabadalom b. 511

Patent.

Bárhogy fűtöttem eddig, mindig hideg szobáim voltak, az ün-től vett kettős csövel kevés fával meleg szobákat kapok.

Mindenkirek ajánlom a kettős csöveket.

Gyurkovics András.

Lovarda-u. 1. Attila tér sarok utcai 4 szobás lakás

ujjonnan kifestve és mázolva,
fürdőszoba ujonnan felszerelve;
vagy fürdőszoba nélkül. Eset-
leg 2 szoba külön elválasztva is.

Valamint magányos 1 szoba
az udvarban 747

k i a d ó.

Azonnalra vagy májusra.

6930—1913. tkv. szám

Arverési hirdetményi kivonat.

A körösbökényi kir. járásbíró-
ság, mint tkvi hatóság közhírré
teszi, hogy Köpf János dr. aradi
ügyvéd által k. Arad eszaki gaz-
dasági takarékpénztár végrehajtásnak
Köpf Pável kertesi lakos végrehaj-
tást szenvedő elleni 280 kor-
tökekötvetelés s jár. iránti végrehaj-
tási ügyében az árverést az aradi
kir. törvényszék, illetve a körösbö-
kényi kir. járásbíróság terüle-
tén levő Kertes község határá-
ban fekvő és a kertesi 84. sz.
tjkvben Szabó Juon nevént A
I. 6—10 sor. (197. 191b) 280/a,
45 b., 490/b és 557/b. hrsz. ingat-
lan 89. ö. I. sz. házzal együtt 698
korona mint ezennel megállapí-
tott kikiáltási árban elrendelte
és hogy a fentebb megjelölt
ingatlan Kertes köz égházánál 1914
évi március hó 11-ik napjának délelőtti
10 órakor megtartandó nyilvános
árverésen a fenti megállapított
kikiáltási ár kétharmadánál a/a
csenyobb áron nem fog eladatni.

Arverezni szándékozik tartoznak
az ingatlan kikiáltási becsárának
10% át bánatpénzül készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és
az 1881. évi november hó 1-én
3333. szám alatt kelt igazságügy-
miniszeri rendelet 8. §-ában ki-
jelölt óvadékképes értékpapirokban
a kiküldött kezébe letenni, avagy
az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bírósá-
gnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt
átzolgáltatni.

Körösbökényben, 1913. évi de-
cember hó 8. napján.

A kir. bíróság mint tkkönyvi
hatóság.

Zamaróczy s. k.
kir. jbró.

815

Ön sem hülne meg, ha cipőjén 728

gummitalpat viselne

mely megóvja a lábat úgy a hi-
degtől, mint a nedvességtől. Ára 1
pár féltalpnak teljes felszereléssel
42-ös számig 4 kor. 40 fill. 42-ös
számon felül 5 kor. 60 fillér. Tar-
tósabb a bőrnél. Kapható:

Az Aradi Cipészek Ter- melő Szövetkezeténél

Arad, Szabadság-tér 14 sz.
Huszonnégy óra alatt felszereltetik
bármely cipőre, akár vidékre is.
Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

6506—1913. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat

A körösbökényi kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóság közhírré
teszi, hogy a magyar kir. kinc-
sár végrehajtónak Szabó Juon
(János) kertesi lakos végrehajtást
szenvedő elleni 10 kor. tökeköt-
vetelés és jár. iránti végrehaj-
tási ügyében az árverést az aradi
kir. törvényszék, illetve a körösbö-
kényi kir. járásbíróság terüle-
tén levő Kertes község határá-
ban fekvő és a kertesi 84. sz.
tjkvben Szabó Juon nevént A
I. 6—10 sor. (197. 191b) 280/a,
45 b., 490/b és 557/b. hrsz. ingat-
lan 89. ö. I. sz. házzal együtt 698
korona mint ezennel megállapí-
tott kikiáltási árban elrendelte
és hogy a fentebb megjelölt
ingatlan Kertes köz égházánál 1914
évi március hó 11-ik napjának délelőtti
10 órakor megtartandó nyilvános
árverésen a fenti megállapított
kikiáltási ár kétharmadánál a/a
csenyobb áron nem fog eladatni.

Arverezni szándékozik tartoznak
az ingatlan kikiáltási becsárának 10
százalekát bánatpénzül készpénz-
be, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és
az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügy-
miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirokban a ki-
küldött kezébe letenni, avagy az
1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál előle-
ges elhelyezéséről kiállított szabá-
lyszerű elismervényt átzolgáltatni.

Kelt Körösbökényben, 1913. évi
december hó 20. napján.

Kir. járásbíróság mint tkvi ha-
tóság.

Zamaróczy, s. k.
kir. járásbíró.

816

24867—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

A földművelésügyi m. kir. ministerium az országos selyemtenyészté-
si felügyelőség útján 1914. évi tenyésztésre ingyen ad selyempetét,
illetve selyemhernyót mindazoknak, kik selyemtenyésztéssel foglalkozni
kívánnak.

Akik selyemtenyésztéssel foglalkozni szándékoznak, jelentkezze-
nek azon egyénnél, aki a községben a selymperete kikeltésével meg-
van bizva.

A jelentkezők kötelezik magukat a pete, illetve a hernyó átvételére.
Aki pedig ingyen petét, illetve hernyót kap, az kötelezi magát
alávetni a szabályoknak.

A gubók élő állapotban kilogrammonként a következő árban fognak
beváltatni:

Az I-ös osztályu gubónak beváltási ára kilogrammonként 2 korona
80 fillér.

A II-ös osztályu gubónak beváltási ára kilogrammonként 1 korona
60 fillér.

A III-ös osztályu gubónak beváltási ára kilogrammonként 20 fillér.
Megjegyzetetik azonban, hogy amennyiben a külföldi gubó árak
emelkednének, a beváltási árak nálunk is fel fognak emelkedni.

Minden tenyésztő ugyanakkor, mikor a hernyót kapja, egyúttal kap
minden gram pete után 8 ly tenyésztő papírt és 6 drb. lyukatott
papírt és azon tenyésztő, aki hőmérővel még nincs ellátva, egyhőmérőt.

Egy hőmérő darabonként 20 fillér; a tenyésztő papír ára lvenként
1 fillér, a lyukatott papír ára pedig darabonként 1/2 fillér.

A papír és hőmérő ára ugyanint eddig, a beváltásnál vonatik le.
Az öntenyésztők azonban, kik különböző oknál fogva nemhoztak gubót,
kötelesek az általuk át vett papír és hőmérő árát a beváltás után 15
nap a att a községházánál a felügyelő vagy a kikeltő kezébe letízetni.

Azok, kik termelt gubókat bárki másnak kereskedőnek házál-
nak, stb. eladnak, a törvény értelmében megfognak büntetetté, később
meghatározandó összeg erejéig.

Az esetben, ha egy családnál egynél több selyemtenyészési
igazolványi könyvecské találtak, akkor ezen igazolványi könyvecskére
kiadott összes pete, illetve selyemhernyók, jegyzőkönyv felvétele mellett
elfognak koboztatni.

Az, aki nem kikelt hernyót, hanem petét kap és azt önmaga kel-
teti ki, a termelt gubómennyiség beszolgáltatása alkalmával a kapott
petékkal kiadott selyemtenyészési igazolványi könyvecskét, valamint
a petét tartalmazó dobozokat a selyemtenyészési felügyelőségnek vissza-
szolgáltatja; ellen esetben minden dobozért 20 fillér tartozik megtéríteni.

Green
főkaptány.

1320—1913. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alullrott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. c. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. járásbírósnak 1913.
évi Sps. III. 921 számú végzése
következtében dr. Glück Géza
ügyvéd által képviselt Schwaicz
Simon fia és tsa javára 434 ko-
rona s jár. erejéig 1913. évi július
hó 22 én foganatosított kielégítési
végrehajtás u'ján le é. felülfoglalt
és 8150 koronára becsült követ-
kező ingóságok u. m.: lovak, lö-
gereblye, cséplőgarni ura, stb. ayl
vános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir.
járásbíróság 1913. évi V. 434/1
sz. végzése folytán 434 kor. 79
fill. tökekötvetelés, és a megállapí-
tott költségek erejéig, Nadaton
leendő megtartására 1914. évi feb-
ruár hó 17-ik napjának d. u. 3 órája
határidőül kitzetetik és ahhoz a
venni szándékozik ezennel o'y
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t. c. 107. és 108 §-ai értel-
mében készpénzfizetés mellett, a
legtöbbit igézőnek, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felülfog-
laltatták és azokra kielégítési jo-
got nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a
értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Kisjenőn, 1914. évi február
hó 3. napján.

Balassa,
kir. bír. végrehajtó.

811

Az „Orsovai halhoz.” Legnagyobb halkivittel Luttwák József

déligyümölcs és magyar
termények kivitele

ARAD, Árpád-tér 1. sz.
(a szidótemplom épületben.)

Interurbán telefon: 615

F. hó 2-án érkezett két wagon pirosbé-
narancs, a vevőközönségnek az alant
megjelölt árakban ajánlom: 1 láda ve-
gyes piros narancs 300-as 10 korona,
10 láda vegy-s piros narancs 200-as 9
korona, 1 láda óriási vegyes narancs
160-as 8 korona 50 fillér, 1 láda I. rendű
legfinomabb citrom 11 korona.

Kizárólag piros átsomagolva, hibá-
sak eltávolítva: 1 láda 300-as narancs 12
korona, 1 láda 200-as narancs 9 korona
50 fillér, 1 láda 180-as narancs óriási 10
korona, kis láda (fél) 150-es 7 korona.
A helybéli piacon bizományi árusátrám
vannak felállítva, cégtáblámmal jelvez,
két sátorban kizárólag pirosbélu narancs.
Sátorokban az árak jelvezve vannak Kérem
azonban a vevőközönséget, ebbeli kivá-
ságát bizományosomnak megmondani.

Ajánlom továbbá minden esütőörtön-
üzletben és pénteki napon üzletben
és a halpiacon eladásra kerülő fr. ss. és ha-
lak minden fajtaját, a legolcsóbb árakba.
Olasz szőlő kilo a 1 korona 60 fillér. Vi-
dési rendelesek pontosan szközötatne,
üzlete a péntek estétől szombat estig
zorra. T. vevőközö. ség szives pá fogását
kérvé maradtam tisztelettel: 759

Luttwák József.

456—1914. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvény-
hatóságánál az 1914. február 26. án
tartandó tisztújító közgyűlésen a
polgármest. r. l. főjegyző, három
tanácsnoki, főügyész, két árvaszéki
ül. öki, főpénztárnoki, ügyész, két
aljegyző, rendőrkapitányi, a gajtő
alkapitányi, közgyámi, három fő-
pénztári ellenőri, gyámpénztári, és
a kamarási állás választás utján
f. g. betöltetni. Az egyes állásokkal
járó javadalmazásokat Arad sz. kir.
város hatósági szervezete és az azt
kiegészítő közgyűlési határozatok
állapítják meg.

Felhívom mindazokat, kik az
1888. évi I. t. cikkben meghatározott
mínősítéssel rendelkeznek és a
fent megjelölt állások bármelyikét
elnyerni óhajtják, hogy kellően fel-
szerelt pályázati kérvényeikkel
Máltóság: Báró Urbán Iván fi-
lépín urhoz címezve hivatalomhá-
folyó év február hó 20-ig déli 12
óráig bezárólag nyujtsák be.

Nem a város szolgálataiban álló
pályázók egészségi állapotukat
hatósági orvosai bizonyítvánnyal
igazolni tartoznak.

Arad, 1914. január 31. én.

Varjassy,
polgármester.

467—1914. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényható-
ságánál ujonnan szervezett 2000
kor. évi fizetés 200 kor. városi
pótlék és 720 kor. lakbérrel java-
dalmazott X. fizetési osztály III
fokozatába sorozott adó tisztái á-
lásra pályázatot hirdetek. Felhívom
mindazokat kik ez állást elnyerni
óhajtják, hogy képesítőské. igazoló
okmányaikkal és n. tán másutt el-
töltött szolgálati idejüket igazoló
bizonyítványikkal felszerelt pályá-
zati ké. elmeiket Arad sz. kir. város
Törvényhatósági Bizottságához cí-
mezve hivatalomba folyó év feh. tár
hó 9. én déli 12 óráig nyujtsák be.

Az állás a legközelebbi Törvény-
hatósági közgyűlésen választás ut-
ján f. g. betöltetni.

Arad, 1914. január 29-én.

Varjassy,
polgármester.

Apró hirdetések.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Két fiatalember

megismerkedne két úri leánnyal. Discretio biztosítva. Csakis teljes címre válaszolunk. „Szerető szí-”
Főposta. 881

Egy

21 éves elvált asszony idősebb ur-
ember ismeretségét keresi ki anya-
gilag állandóan támogatná. Leve-
leket „Elvált asszony” jelígre a
kiadóba. 814

Állandó

ismeretséget óhajt magányos mol-
let urinóval díszkré; urlember.
Leveleket „Megbecsülém” jelígre
főpostarestante kérem. 760

Két fekete

urifü két jóbarátnőt keres. kiket
kellemesen elszórakoztatna. Ko-
moly választ „Pompás négyes”
jelígre. Főpostára. 818

„Remény I.”

Levelet kérlek átvenni, ne remélj
sokat, nem tartalmaz többet mint
egy utolsó elhatározást. Véghet-
len szerelemmel tövöl és csókol
a Tied. 825

OKTATÁS.

Magántanulók

bármely osztályról felelőséggel fel-
vételnek mérsékelt díjazás mellett.
Az úr. fiú internátus Arad, Chorin
Aron-u. 1. 526

ALKALMAZÁST KERES.

Házvezetőnői

Állást keres vidéki intelligens nő
szerep feltételek mellett. Cím a
kiadóhivatalba. 758

ALKALMAZÁST NYER.

Házi kisasszonyt

keresek, ki önállóan főz és varr.
Ajánlatot kérek Arad, főpostares-
tante L. T. 830

Jómegjelenésű

segéd rőfős és divatúru szakmából
kerestetik február hó 15-iki belé-
pésre, román nyelv megkivánta
tik. Ajánlatokat fizetés igénnyel.
Schwarz és Zuckermann, Tenke.
826

Egy

bejáró főzőnő kerestetik Deák F.-u
9. I. em. jobbra. 796

Fiatalemler

gabonaszakmából, aki gyors- és
gépirásban jártas, magyar, német
nyelvet tökéletesen bírja kezdő
fizetéssel felvétetik. Ajánlatok fi-
zetésigény megjelölésével magyar,
német nyelven írva „Szorgalmas”
jelígre kiadóhivatalba küldendők.
757

ÜZLETEK.

Aradon,

Radnai-ut 13a. házszám alatt levő
házam és korcsmaüzletem, jogok-
kal együtt, családi okok és bal-
eset miatt, minden elfogadható
áron azonnal eladó. 780

INGATLAN.

Egy modern ház,

mely 6 szoba, fürdőszoba és egyéb
mellékhelyiségekből áll, 12 évig
adómentes, eladó. Bővebbet Ma-
gyar-utca 18. sz. alatt. 249

Jóforgalmu

helyen levő ház, melyben jómene-
telű vegyeskereskedés és korcsma-
üzlet van, más vállalat miatt el-
adó. Cím e lap kiadóhivatalában.
686

Eladó

egy csinos, kényelmes magánház
a belvárosban, 5 szoba, melékh-
lyiséggel, üvegezett verandával és
parkirozott udvarral. Attila-tér 1.
sz. 778

KIADÓ LAKÁS.

Azonnal

vagy folyó évi május hó 1-ére
kiadó az Aradi- és csanádi egye-
sült vasutak József főherceg-ut
22. számú házában több lakás és
egy nagy, száraz üzlethelyiségnek
alkalmas pinca.

Kiadó

4 szobás utcai lakás Weitzer-u 5.
és Pécska-ut 6. Bővebbet Éles
Árminnál. 768

Lovarda-u. I. Attila-tér sarok
utcai 4 szobás lakás ujonnan ki-
festve és mázolva, fürdőszoba ujon-
nan felszerelve; vagy fürdőszoba
nélkül. Esetleg 2 szoba külön el-
választva is. Valamint magányos
1 szoba az udvarban kiadó. Azon-
nalra vagy májusra. 747

Erzsébet körút 18. sz.

alatt egy 4 szobás úri lakás, für-
dőszoba és mellékhelyiségekkel
május 1-re kiadó. Bővebbet Pollák
Arnold szállítónál, Petőfi u 1. 829

Apponyi Albert-körút 1. sz.

alatt 5 szoba, előszoba és hozzá-
tartozó mellékhelyiségekből álló
földszinti lakás május 1-re kiadó.

Kiadó lakás

Andrássy-tér 25 számú házban
(Neumann-palota) egy 3 szobás
utcai lakás kiadó. Bővebbet
Neuman Testvérek városi irodájá-
ban. 797

Lakás.

Kossuth-utca 52. sz. házban 3
szobás lakás parkettázva, fürdö-
szoba, villany- és gázberendezéssel
május hó 1-től kiadó. Bővebb
felvilágosítást ad ott a házmester,
vagy Barkó Ferencz vágóhídi igaz-
gató. Telefon szám 4. 795

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Legjobb porosz

fűtőszén nagyban és kicsinyben
kapható Roth József Eötvös-utca
8. Telefon 68. 5841

Alkalmi vétel.

Használt vaspánztárok, 1 szecska-
vágó, egy jókarban levő varrógép,
egy gázfűző készülék (rescho) to-
vábbá többféle gáz és villany csil-
lárók igen mérsékelt áron eladók.
Szívességből felvilágosítást nyújt
Rubinstein Mór, Arad, Minorita-
palota, a cs. és kir. helyőrség szál-
lítmányozója. 819

Koks

(pirszén) nagyban és kicsinyben
legolcsóbban kapható Roth József
Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

egy arany női karcsatt. Megta-
lálóját 10 kor. jutalomban részesíti
Dr. Joanovits, Arad, Kulturpalota.
820

Elveszett

egy sötétzöld ridikül Erzsébet-híd-
től Szabadság-tér Hunyadi-utcán.
Becsületes megtaláló illő jutalomba
részesül. Cím a kiadóhivatalban.
833

Ragályos gyermek-

betegségek ellen

legjobban megőrizhetjük gyerme-
keinket, ha azokat naponta több-
ször Hydrogenium peroxidatummal
(H²O²) gargarizáltatjuk. Kitűnő de-
sinficiens és desodoráns, miért is
mint igen erőyes fertőtlenítőt és
rohadást gátlót, mely a száj kel-
lemetlen bűzét megszünteti, a fo-
gakat megfehériti, de főleg mint
a kór okozó csirák ellenségét a
legmegebben ajánljuk. 500 gram
ára 1 korona Földes Kelemen
gyógyszertára, Hehs Vilmos gyó-
gyzertára Arad. 1224

Pormentes faszén

vasalásra kapható Roth József
Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

Fucovesin

Tabl. fucovesin comp. Elhízás
elleni gyógyszer, nem hashajtó,
nem ártalmas. Kipróbált biztos
szer. — Ára használati utasi-
tással ellátott eredeti doboznak 8
korona 50 fillér. Főraktár: Hehs
Vilmos gyógyszerára a Szent Ist-
vánhoz Aradon, Batthyány-utca.
Összes készítményeink Földes Ke-
lemen gyógyszerárában is kapha-
tók. 5189

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar
megöregedni, használja a Földes-
féle Hair regeneratort, ezen ké-
szítménytől minden ősz haj visz-
szanyeri eredeti színét. Nagy üveg
ára 2 korona. Földes gyógyszerár,
Aradon. Összes készítményeink
kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-
utcai gyógyszerárában. 1224

Takszámoteres

Bér-autok

Telefonszám

816

2381

Szoigalat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.Valódi angol sport, vadász,
viamint modern katona-
tiszt, vasutas és egyéb

sapkákat

ajánl:

Schäffer Henrik
Aradi Első Sapkakészítő vá-
llalata

Arad, Andrassy-tér (Bing-ház).

Telefon 208. szám.

730

Legolcsóbb fabeszerezési forrás

a „Hunyadi”

Motorfűrészes Vállalat

Kossuth-utca 9. alatt. Telefon 658.
hol állandóan elsőrendű száraz és
apított fa kapható azonnali haza-
szállítással ólomzáros zsákokban
100 kilónként 3 vágásu
2 K 80 fillérről és 4 vág-
ásu 3 kor. Ugyancsak elvál-
lalunk saját motorgépeinkkel meg-
hívásra leggyorsabb kiszolgálással
fafelfűrészelést és bef-
varozást vasuttól legolcsóbb
árban. Üzleteivünk: szolid
és figyelmes kiszolgálás.
1239

Dózsa

Tűzifatelepen

jól ölezt minden-
rendű tűzifa és első-
rendű szőlőkaró jutá-
nyosan kapható:

821

Radnai-ut 11. sz.

Telefon: 857.

Üzletfelhagyás

folytán

a még megmaradt butoralmat
a mai naptól feltűnő olcsó árban
elárusítom. Legjobb alkalom bu-
torvásárlóknak. Alkalmi eladásaegy matt hálószoba és egy
angol plüss garnitúrának.

Megtéríthetők:

827

Menczer Mártonnál

Arad, Szent-Pál-u. 14. I. emelet.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság.

Vagyon.

Mérleg-számla 1913. évről.

Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár-álladék			453.224	87	Alaptőke :				
Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék			1.013.036	89	10000 drb 400 koronás részvényben			4.000.000	
Váltó-tárca álladék			17.184.168	16	Tartalékalapok:				
Folyószámlai adósok:					Általános tartalékalap	2.653.145	92		
értékpapirokkal és jelzálogbiztosítékkal fedezve	8.843.483	70			Árfolyamkülönbözeti tartalékalap	200.000			
részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél fedezet mellett ...	1.620.059				Ingatlan értékkülönbözeti tart. alap	100.000			
törvényhatósági rövid lejáratu kölcsönök	1.262.875	39	11.726.418	09	Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja	560.497	30	3.513.643	22
Jelzálog-kölcsönök			6.211.109	49	néhai Nachtnébel Ödön alapítvány			10.000	
Előlegek értékpapirokra			156.190		Betétek			22.361.154	
Saját értékpapírok			1.333.980		Hitelezők			968.757	11
Ingatlan vagyon			840.000		Visszleszámított váltók			6.840.610	58
Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának tulajdonát képező:					Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára átruházott jelz. kölcsönök			474.808	87
értékpapírok	94.600				Be nem fizetett betét-kamat adó ...			49.531	68
ingatlan	130.000		224.600		Előre befolyt kamatok			356.501	40
néhai Nachtnébel Ödön alapítványának értékpapirjai			10.000		Előre felvett házbérek			2.528	70
Felszerelések	21.854	94			Ki nem fizetett osztalékok			135	
10% leírás	2.185	94	19.669		Nyereség-egyenleg:				
Hátralékos kamatok			13.326	86	Áthozat előző évről	70.000			
					1913. évi tiszta nyereség	538.052	32	608.052	32
			39.185.723	36					

Kelt Aradon, 1913. évi december 31-én.

Heinrich Sándor, s. k.
vezérigazgató.

Földes Soma, s. k.
főkönyvvezető, cégvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Baró Urbán Iván, s. k.
elnök.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
elnök.

Gróf Breda Victor, s. k.

Purgly László, s. k.

Dr. Fábry Sándor, s. k.

Salacz Gyula, s. k.

Friebeisz Miklós, s. k.

Szalay Antal, s. k.

Hegedüs László, s. k.

Vásárhelyi János, s. k.

Vásárhelyi László, s. k.

igazgatók.

Daniel Endre, s. k.

felügyelő-biz. tag.

Szathmáry János, s. k.

felügyelő-biz. tag.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése a huszonnegyedik rendes közgyűléshez.

Tisztelt Közgyűlés!

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságának 1913. évi ügykezelésére és mérlegére vonatkozólag tisztelettel jelentjük, hogy a társaság vagyonkezelését és az ügyek vezetését úgy az anyaintézetnél, mint a fiókintézeteknél az egész évben éber figyelemmel kísértük, az ezekkel összefüggő könyveléseket több ízben tüzetesen megvizsgáltuk s azt tapasztaltuk, hogy úgy az ügykezelés, mint a könyvelés mindenképpen a kereskedelmi törvény és az alapszabályok intézkedéseinek megfelelően történt.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elénkbe terjesztett mérleget, továbbá a veszteség- és nyereség számlát behatóan megvizsgáltuk, az egyes könyvekkel összehasonlítottuk

s úgy találtuk, hogy a kitüntetett eredmény, úgy az általunk 1913. évi december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag megejtett felvételekkel, mint az egyes naplókval és könyvekkel teljesen megegyezik s a kereskedelmi törvény idevonatkozó intézkedéseinek tökéletesen megfelel.

Ezekután a választmánynak és igazgatóságnak a kitüntetett 608,052 korona 32 fillér tiszta nyereség felosztását tárgyzó és az évi jelentésben foglalt javaslatához teljes egészében hozzájárulunk és a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végre kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1913. évet illetőleg úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1914. évi február hó 5-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Daniel Endre, s. k.
felügyelő-biz. tag.

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
felügyelő-biz. elnök.

Szathmáry János, s. k.
felügyelő-biz. tag.